

ATRIUM

Jubileumsmagasin 1967-2017

Det er en glede for meg å ønske alle beboere til lykke med de første 50 år.

Ord fra en stolt formann

Dette borettslaget har vokst seg sakte, men sikkert fra pionerstadiet til å bli et solid og trygt bosted. Økonomien er sunn og vi regnes som ett av de mest solide OBOS-borettslagene. Faktisk så hører vi jevnlig uttrykket «her bor vi til vi blir båret ut», noe som jo burde tilsi at borettslaget er et godt sted å leve. Det kan jeg for egen del underskrive på som beboer i fire ulike atriumhus i perioden fra 1973 og opp til nå.

Det er også hyggelig å se hvor mange unge familier som har flyttet inn de siste årene. Dermed får vi forhåpentligvis flere barn som igjen vil holde seg i borettslaget - også når de blir eldre. Vi må passe på å ta vare på disse barna. Når vi tenker på hvordan vi har det her oppe, med god luft og naturen rett på utsiden må vi kunne si at vi har det godt. Her er det bare å ta på seg skiene eller hekte halsbåndet på kjæledyret, og med noen få skritt er man i marka. Dette har likevel ikke kommet gratis, men gjennom flere dyktige borettslagsstyrer som har forsøkt å holde ting vedlike og prøvd å føre en fast linje opp gjennom årene. Jeg vil derfor også gjerne takke tidligere styreledere for bra utført arbeid.

Når dette leses har vi gjennomført en vellykket jubileumsmiddag på Grorud Samfunnshus på Kalbakken (se bilder i midten av magasinet). Skal man feire, så skal man i alle fall feire en 50-årsjubilant, og det var hyggelig å se så mange festglade mennesker kose seg med god mat og underholdning. Vi begynner nå på de neste femti og håper fremtidige styrer tar vare på arven.

Gratulerer igjen med de 50 første alle

sammen, og så sees vi forhåpentligvis i august til «familiejubileet» (informasjon kommer).

Vi vil gjerne til slutt tilegne dette bladet til alle beboere som har gått bort gjennom årene, og som dessverre ikke fikk oppleve dette jubileet.

Jan Egil Nordeng, styreleder

Styreledere i Alunsjø Borettslag

Først fra 1971 ble det etablert et styre i borettslaget. Før det hadde man imidlertid et tillitsmannsutvalg, og da det ble etablert fra høsten 1967 var Bjørn Nilsen leder.

Styreledere siden:

1971-1972	Odd Moberg
1972-1973	Sverre Liseth
1973-1974	Kjell Jørgensen
1974-1975	Jens Lorentzen-Lund
1975-1977	Theo Koritzinsky
1977-1978	Jon Rise
1978-1980	Hans Koren
1980-1982	Castor Backsæter
1982-1983	Knut D. Johnsen
1983-1985	Anne Berit Berg
1985-1988	Stein Guterud
1988-1993	Arvid Wang Andersen
1993-1999	Jon Rise
1999-2000	Willy Johannesen
2000-2001	Jan-Erik Lund
2001-2007	Olav Hæreid
2007-2008	Stein Thomassen
2008-2012	Willy Johannesen
2012-2014	Birgitte Anderson
2014-	Jan Egil Nordeng

Ansvarlig redaktør
Styret i Alunsjø Borettslag

Idé og prosjektledelse
Jan Egil Nordeng og
Truts-Jarle Hansen

Redaksjon
Truts-Jarle Hansen
Gina Aakre
Jan Egil Nordeng

Omslagsfoto: Gina Aakre

Takk til
Thomas Nordeng
Ludwig Iversen
Stian Nybru
Peer Marcel Rohrer
Jan Kristiansen

Layout
Rune Sørle

Trykk
Kraft Digitalprint AS

Styret i jubileumsåret: F.v. Brynjulf Krokstrand, Per Eirik Johannesen, Jan Egil Nordeng og Gina Aakre. Foto: Stian Nybru

Det er ikke alle 50-åringer som er så særegne at folk legger opp søndags-turen sin for å få et glimt av dem. Det er heller ikke alle 50-åringer som var legendariske allerede da de så dagens lys. Men slik er det med Alunsjø Borettslag, 50-årsjubilanten ved Lillomarka i Oslo.

Ikonisk 50-åring

Alunsjø Borettslag, med sine lave atriumhus, representerte noe helt nytt for både boligbyggelaget OBOS og for Norge. Det gjaldt å bygge tett og få mye ut av kvadratmeterne, samtidig som man ville gi OBOS-medlemmer muligheten for å realisere drømmen om enebolig. Løsningen ble tegnet av arkitekten Håkon Mjelva, og i VG i 1967 ble de nye atriumhusene beskrevet som et «paradeprojekt», og «OBOS første forsøk på å bygge noe «annerledes». Ifølge forfatteren Bjørn Bjørnsen, som skrev OBOS-historien for noen år siden, ble Kong Olav så interessert i atriumhusene at han sprenget tidsplanen for Bygg Reis Deg-utstillingen i 1963 da han fikk se en modell av husene.

Det var viktig for OBOS, også på sekstitallet, å utvikle boliger som folk kunne leve gode liv i. Det var fortsatt boligmangel i Oslo, og Alunsjø Borettslag kostet mye for de som ville kjøpe. OBOS fikk kraftig kritikk for prisnivået, og for oss i OBOS høres diskusjonen merkelig kjent ut. Det koster som regel litt mer å bygge noe litt ekstra. Men likevel greide våre kolleger på sekstitallet å få det til, og i dag står boligene som et godt eksempel på en tidsepoke og en ny måte å tenke enebolig på. Alunsjø-husene har blitt klassikere.

Alunsjø både var og er noe helt for seg selv. Vi i OBOS har registrert at folk i Alunsjø Borettslag har blitt veldig glad i borettslaget sitt, og mange har blitt boende svært lenge. Nå ser vi et borettslag som har nådd den høye alder av femti, og som tiltrekker seg unge familier på jakt etter den gode boligen. De som flytter inn i Alunsjø i 2017, flytter inn i et etablert bomiljø, og med på kjøpet får de et viktig stykke Oslo-historie. Det er tydelig for oss at både tillitsvalgte og beboere i Alunsjø har brukt mye tid og krefter på å ta vare på både bomiljøet og de spesielle byggene. For oss i OBOS, som bygger nye borettslag hele tiden, er det veldig hyggelig og inspirerende å se at et borettslag lever videre på denne måten, i tiår etter tiår, og det særegne prosjektet Alunsjø faller i smak hos stadig nye generasjoner.

Vi har sett hvordan Alunsjø sniker seg inn både her og der. Vi har sett borettslaget på TV, i «Julekongen» på NRK, og vi ser at det stadig blir omtalt, ikke minst av lykkelige beboere som har funnet sitt hjem i verden. Vi er glade for å ha fått være med på reisen, og ønsker dere lykke til med jubileet og framtida.

*Med de beste ønsker fra
Daniel Kjørberg Siraj,
konsernsjef i OBOS*

”

Ifølge forfatteren Bjørn Bjørnsen ble Kong Olav så interessert i atriumhusene at han sprenget tidsplanen for Bygg Reis Deg-utstillingen i 1963 da han fikk se en modell av husene.

1. oktober 2015 overtok Daniel Kjørberg Siraj som konsernsjef i OBOS etter Martin Mæland, som hadde sittet siden 1983. Siraj har jobbet i OBOS siden 2004.
Foto: Hans Fredrik Asbjørnsen/OBOS

5. oktober 1961 vedtok Oslo formannskap å gi OBOS tilsagn om feste for de deler av eiendommene Søndre og Nordre Ammerud som var regulert til boligbebyggelse. Fire år senere skjedde den første innflyttingen.

Fire år fra vedtak til innflytting

Av Truls-Jarle Hansen

Etter at Aker ble innlemmet i Oslo i 1948 ble generalplanen for Oslo vedtatt i 1949 og utbyggingsprogrammet for boligreisingen i 1951. Ammerud var det siste punktet i denne planen, og selve disposisjonsplanen for Ammerud-området ble først utarbeidet av byplankontoret i 1957. Søknad om å ekspropriere området ble imidlertid sendt departementet allerede i 1951. Det forelå ingen reguleringsplan, men det var antydning 1.300 leiligheter og at omkostningene til vei, vann og kloakk ville bli på ca fire millioner.

Atrium som prøveballong

Arkitektene Håkon Mjelva og Per Norseng la fram sitt første utkast i desember 1960. I den første planen var noe av småhusbebyggelsen antydning som rekkehus, fordi arkitektene var usikre på hvordan en så ny bebyggelsesform som atriumhus ville bli mottatt. Men da de ble godt mottatt hos besluttsende myndigheter ble hele feltet endret til kun å inneholde atriumhus, slik som ved andre gangs behandling i bygningsrådet i desember 1961.

Regulerings- og bebyggelsesplanen for Ammerud ble vedtatt av byplanrådet i juni 1962 og endelig vedtatt av bystyret 20. juni 1963. I tillegg til det rent bygningsmessige var Ammerud trolig det første området der man planla å gjennomføre såkalt differensiert trafikk, med

boligbygging langs gjennomgående veier og med egne gang- og sykkelveier som skulle ha planfri kryssing.

Ansiennitet fra før 1958

Arkitekt Håkon Mjelva var ansvarlig for detaljplanleggingen av lavblokkene og atriumhusene. Hovedentreprenør for atriumhusene var Torstein Haugen, mens OBOS var konsulent for det elektrotekniske, bygningstekniske og VVS. For å ha noen mulighet til å bli eier av et atriumhus krevdes det ansiennitet fra før 1958. Selve trekningsmøtet ble avviklet i september 1964, og feltet ble utbygd i årene 1965-1967. Opprinnelig innskudd var da 31.000 og husleia 360 kroner.

I Arbeiderbladet 3. august 1966 refereres det at OBOS vil komme opp i en boligproduksjon på ca 2.325 nye leiligheter dette året. Man måtte helt tilbake til rekordårene 1955 og 1956 for å finne tilsvarende tall. – I første halvår tok OBOS i bruk 749 leiligheter, opplyste daværende direktør Odvar B. Solberg. Det dreide seg om 60 leiligheter i småhus og 689 leiligheter i blokker. I andre halvår vil det plusses på 170 leiligheter i småhus og 1.406 blokkleiligheter, opplyste han videre. En stor del av disse må ha vært på Ammerud.

Klare bygningskrav

I OBOS' prospekt for Alunsjø Borettslag forut

Aftenposten kunne høsten 1964 fortelle at atriumhusene virkelig hadde slått an hos OBOS' medlemmer.

for byggingen i 1965 står det: "Med det areal og den økonomiske rammen som en husbank-finansiert bolig betinger, vil et atriumhus ikke kunne gjennomføres med fire sider mot atriet. Det løses med å bygge halvatrium, mens de to siste veggene dekkes ved gjerde og naboens vindusfrie vegg. Gjerdet er et tett tregerde som er 1,8 meter høyt (nå inntil 2,10 m). Atriet er på 9 x 9 meter.

Alle husene utformes som 4-romsleilighe-

Ammerud-kritikk

I den såkalte Ammerud-rapporten fra 1969 kom arkitektene Thorbjørn Hansen og Anne Sæterdal med krass kritikk av boligutbyggingen i de nye drabantbyene generelt og Ammerud spesielt. Det gikk først og fremst på ensidig satsning på flest mulig boliger og mangel på servicetilbud og arbeidsplasser, noe de mente gjorde Ammerud til en soveby.

"Hva er galt med de nye bydelene som skyter i været? Hvordan kan vi gjøre dem bedre, triveligere og mer menneskevennlige? Hvilke synlige og usynlige krefter påvirker utviklingen?" var hovedspørsmålene de to stilte.

De var særlig kritiske til at tidsfaktoren så ut til å trumfe alt annet under utbyggingen, og syntes det var merkelig liten kontakt mellom arkitektene og OBOS underveis. De kritiserte også rent konkret at det ikke var satt av plass til ungdomsskole og at det manglet arealer for idrettsanlegg ved skolene.

Husmorens plass

I Ammerud-rapporten kom det fram at arkitektene Mjelva og Norseng ikke var helt samstemte om utbyggingen. Norseng hadde ansvaret for de store linjene, Mjelva for detaljplanleggingen. Mjelva syntes planleggingsprosessen var krevende og slitsom. Det hele startet med en god plan, men den ble langsomt ødelagt av alle endringsforslag og krav.

Norseng kritiserte på sin side Mjelva for at enkelte hus ikke hadde noen utgang eller vindu mot hovedveien. Det var nemlig der barna trolig kom til å leke, og da passet det dårlig at "husmorens arbeidsplass" var fullstendig stengt ute fra veien!

Arkitektene påpekte også at kuttene for å få atriumhusene ned på husbankfinansiert standard gikk ut over kjøkkenutstyret og materialkvaliteten. Norseng antydning et beboerne i blokkene egentlig hadde fått mer for pengene enn beboerne i atriumhusene, og i tillegg fikk de mer sol og bedre utsikt.

ter i seks ulike typer. Husene har et bruttoareal på 102 kvadratmeter, eksklusiv garasje plass, og et leieareal på 87 kvadratmeter. Hvert hus får overdekket bilplass som er åpen mot atriet. Veggen mellom kjøkken og spise plass i stua har skyvedør. Gulvene skal ha linoleum, men de som måtte ønske å påkoste parkett får adgang til å legge det i stua. Bad og wc er adskilt med tørkeskap i rommet imellom.”

Måtte kutte i inventar

Det var vanskelig å få Husbanken med på utbyggingen, da standarden på husene var såpass høy. Forhåndskonferansen mellom OBOS og Husbanken resulterte i at de budsjetterte omkostningene ble redusert med en million.

For å få ned kostnadene ble det benyttet lett-betong i veggkonstruksjoner, noe som førte til byggeskader og vedlikeholdsproblemer for borettslaget. Det ble også benyttet en annen type eternitt/siporexplater enn først besluttet. Kjøkkeninnredningen ble kuttet med 100.000, foldedør ble skyvedør for å spare 30.000, man valgte annen finér på skap, et åpent elektrisk anlegg og droppet å asfaltere stikkveiene. OBOS måtte bare godta kravene, for et så stort felt måtte husbankfinansieres.

Krav om kjeller

Antall hus ble økt fra 200 til 236, men den økte utnyttelsen av området gjorde at noen av husene havnet i kupert terreng. Da de høye grunnmurene ble kjent for de som skulle flytte inn kom kravet om kjeller. OBOS og entreprenøren var egentlig enige om å avvise dette kravet, men entreprenøren godtok det likevel – og dermed var det gjort.

Husbanken nektet først å gi kjellerbyggerne såkalt nedskrivningsbidrag, men OBOS foreslo at de fikk et tilleggs lån på 4.900 kroner som skulle tilbakebetales med en viss rate over et antall år. Senere overtok Husbanken dette lånet.

Arkitekt Håkon Mjelva innrømmet i ettertid at alle burde ha fått kjeller. Han ble også overrasket over hvor raskt parkeringen ble et problem, og antydning at situasjonen kunne løses ved å sprengte ut deler av lilleskogen, den sentrale fjellknausen, eller å utvide veisystemet langs Alnaelva. Han savnet også mer trær og busker mellom husene i grenda.

Kjøpte tomte i 1986

Byggeregnskapet for atriumhusene ble avsluttet

Ammerudgrenda rett etter innflytting. Arbeidet pågår på den lille blokka ved siden av langblokka, og det er fortsatt butikk i det gule huset ved krysset Ammerudveien/Ammerudgrenda. Alnsjøen i bakgrunnen er drikkevannskilde.

i 1969. Hele anlegget kostet 24.159.000 kroner. Pantegjelda var på 15,2 millioner. Sluttsummen pr hus ble på drøyt 100.000 kroner, medregnet tomt, fellesareal og fellesanlegg. Husleia ved regnskapets avslutning lå på 420 kroner, og inn-til da hadde borettslaverne i snitt innbetalt et innskudd på 37.900 kroner. Samlet innskudd for 235 hus i 1967 var dermed på 8.906.500 kroner. Borettslaget nedbetalte det siste tomtelånet først i 1991.

Borettslagets tomt var opprinnelig en feste-tomt, men i 1986 kjøpte de tomten av Oslo kommune for seks millioner kroner. Eiendommen på gårdsnummer 95 dekker sju bruksnummer (25, 94, 95, 97, 98, 104 og 111). Den er på drøyt 128.000 kvadratmeter, hvorav 23.500 er bebyggt grunn. Borettslaget eier også fjellknausen mellom atriumhusene og gangeveien nedenfor bananblokka.

Ammerud-arkitekten

- Håkon Mjelva var født i Molde i 1924 og døde i Ski i 2004.
- Han var ansatt hos byarkitekten i Oslo i perioden 1950-53 og opprettet egen arkitektpraksis i 1956.
- Han samarbeidet med arkitekt Per Norseng om planleggingen av Ammerud-området, og de to dannet etter hvert sitt eget arkitektfirma.
- Mjelva designet også T-banestasjonene på Grorud og Romsås, og fikk prisen Betongtavlen for sistnevnte. Han er også mannen bak Sentrum T-banestasjon (nå Stortinget) og Økernsenteret.
- Hans mest radikale forslag ble det imidlertid ikke noe av. Mjelva foreslo nemlig å rive deler av bygningsmassen i Karl Johans gate ved Stortinget og erstatte det med høyhus. Planen ble vedtatt av bystyret i 1972, men forkastet av Miljøverndepartementet året etter.

Kjellerne kom raskt

Husbanken ville ikke tillate utbygging av kjellere da atriumhusene ble satt opp. Men beboerne fant raskt ut at de kunne få tilleggsareal ved å fjerne masse, og entreprenøren gikk med på kjellerkravet. Allerede i 1979 hadde over halvparten av husene kjeller, og disse betalte da 20 kroner mer i måneden i husleie.

I 1991 byttet borettslaget assurandør. Da ble det opplyst at borettslagets forsikrede verdier inkluderte 235 atriumhus, 136 kjellere, 13 påbygg og sju ombygde garasjer. Fullverdien var på ca 200 millioner og årlig premie ca 120.000 kroner.

I 1993 opplyses det at ca 100 hus har kjeller under hele huset, 32 hus har kjeller under en fløy, mens ca 85 hus har krypkjeller. Styrets oversikt i 2000 viste at det da var gravd ut kjeller (fullt eller delvis) under 139 hus.

Delt opp i 18 felt

Borettslaget er delt i 18 felt, fra felt D til X. Det finnes imidlertid ikke noe felt I, N eller W. Felt E (nr 11-53) er det største med 22 hus, mens felt U (nr 98-108) er minst med kun seks hus. Forcella Sjokoladeimport hadde i en god del år lager i nr 99, og det er vel ikke utenkelig at noen i årenes løp kan ha innhentet en liten smaksprøve på stedet.

Oslo kommune disponerte fra starten tre atriumhus til ulike formål. Nr 305 ble imidlertid ”frigitt” rundt årtusenskiftet, så i dag har kommunen to igjen. Det ene ble brannherjet natt til 1. nyttårsdag i 2009, men brannen spredde seg heldigvis ikke.

Atriumhusene kom på Byantikvarens gule liste i 2009. Men med årene har det blitt tillatt med små påbygg. Borettslagets vindfangtilbygg er tegnet av arkitekt Torbjørn Sletvold (som bodde i nr 111), og borettslaget har nå rettighetene til tegningene.

Groruddalen sett fra Romsås. Den store utbyggingen av dalen ble hovedsakelig gjennomført fra tidlig 50-tall til seint 70-tall.

Utviklingen langs Grorudbanen

Grorud har vært et tettsted i mange år, men for øvrig var det mest jord- og skogbruk og steinbrudd i vårt nærområde. Grorud jernbanestasjon stod ferdig allerede i 1854, mens Grorud skole kom i 1900 og Grorud kirke i 1902. Grorud Idrettslag ble stiftet i 1918 og Grei i 1919, og i 1938 åpnet Grorud høyere allmennskole.

Det var imidlertid først etter 1948, da Aker ble en del av Oslo, at planene for utbygging i Groruddalen skjøt fart. Slik har utviklingen vært i vår del av byen:

1954-55 Kalbakken bygges ut

1954 Nordtvet skole står klar

1956 Huken pukkverk starter drift

1958 Veitvet senter åpner

1962 Rødtvet skole står klar

1963 Grorud senter åpner

1966 Grorudbanen starter drift

1966 Edda kino på Kalbakken åpner

1967 Linderud senter åpner

1967 Ammerud skole står klar

1968 Ammerud Skoles Musikkorps stiftes

1970 Ammerudhjemmet står klart

1970 Ammerud Idrettsforening dannes

1970-74 Romsås bygges ut, fra Ravnkollen til Røverkollen

1971 Apalløkka skole står klar

1971 Steinbruvann drikkevannskilde frigis til bading

1972 Bredtvet videregående skole står klar

1974 Ammerudkollen grendeskole står klar

1974-75 Grorudbanen forlenges til Stovner og Vestli

1975 Stovner senter åpner

1978 Rødtvet kirke står klar

1984 Apalløkka skole blir kommunal- og sosialhøgskole

1985 Lillomarka Orienteringslag stiftes

1992 Ammerud Skoles Musikkorps legges ned

1996 Ammerud Skoles Musikkorps

gjenoppstår

1997 Edda kino på Kalbakken legges ned

1998 Modernisert Stovner senter åpner

2000 Apalløkka blir ungdomsskole igjen

2001 Modernisert Grorud senter åpner

2002 Ammerudkollen grendeskole avvikles

2003 Ammerudlunden sykehjem står klart

2004 Bydelene Grorud og Romsås slås

sammen

2005 Nye Ammerud skole står klar

2007 Lillomarka Skiklubb etableres

2008 Bredtvet videregående skole avvikles

2013 Grorudparken åpnes

Ammeruds utvikling:

Ammerudsletta Borettslag

(ved legesenteret)

Ammerudveien 27-35.

Oppført i 1959/60

256 leiligheter.

Ammerudfaret Borettslag

(I-blokka og S-blokka)

Ammerudhellinga 21-27 + 26-50.

Oppført i 1966.

106 leiligheter.

Ammerudlia Borettslag

(1.-4. blokk)

Ammerudhellinga 33-43 + 56-66 +

70-80 og Ammerudgrenda 166-176.

Oppført i 1966.

984 leiligheter.

Ammerudkollen Borettslag

(langblokka og den lille ved siden av).

Ammerudveien 50-70 +

Alundamveien 34-36.

Oppført i 1967.

319 leiligheter.

Ammerudenga Borettslag

(bananblokka og lilleblokka)

Ammerudveien 51-91 + 99-103.

Oppført i 1967 og 1971.

164 leiligheter.

Alunsjø Borettslag

(atriumhusene)

Ammerudgrenda 2-164 + 11-317

Oppført fra 1965-67

235 leiligheter

Breisjøgrenda sameie

(Øst for Ammerudveien mot Huken)

Ammerudveien 111-125.

Oppført i 1983.

58 leiligheter.

Lillomarka sameie

(Vest for Ammerudveien mot Huken)

Ammerudveien 126-176.

Oppført i 1996.

26 leiligheter.

Lillogrenda Boligsameie

(ved Apalløkka)

Alunsjøveien 28-36

Oppført mellom 2009 og 2012

72 leiligheter

Nordre Ammerud gård Borettslag

Ammerudveien 49 C.

Oppført i 2014.

10 leiligheter for ungdommer med nedsatt funksjonsevne.

Ammerud Varmesentral AS, (1969)

Ammerudveien 48

Borettslagseid med:

47,6 % av Ammerudlia (238 aksjer)

21,0 % av Ammerudkollen (105 aksjer)

15,8 % av Ammerudenga (79 aksjer)

15,6 % av Ammerudfaret (78 aksjer).

Atriumhusene på Ammerud er ett av flere flotte rekkehusområder i Groruddalen som overraskende få kjenner til, sier Martin Mæland, tidligere konsernsjef i OBOS.

– Skjult perle

Tidligere OBOS-direktør Martin Mæland tror ikke fremtidens Oslo vil oppleve bygging av noe tilsvarende boligfelt som det atriumhusene på Ammerud utgjør. Foto: Hans Fredrik Asbjørnsen/OBOS

Av Gina Aakre

– Det er synd at det ikke ble bygget flere områder som atriumhus-eksperimentet på Ammerud. Det har vist seg å være en veldig vellykket boform, sier Mæland, som var konsernsjef i OBOS fra 1983 til 2015.

Han har flere bekjente og venner som bor, og har bodd, i atriumhusene. Derfor kjenner han godt til borettslagets historie, selv om det ble bygget før hans tid som toppsjef i OBOS.

Dansk forbilde

– Forbildet for atriumhusene kom fra Danmark, et foregangsland i boligplanlegging. I Albertslund utenfor København var det bygget en hel by med atriumhus, og datidens arkitekter mente at en slik boligtype ville egne seg godt i norsk klima. Bolignøden i Oslo skapte voldsomme debatter da atriumhusene ble bygget ut. De som fikk flytte inn i atriumhusene var privilegerte og hadde lang ansiennitet i OBOS, sier Mæland.

Han ble i sin tid oppfordret av Ivar Mathisen (politiker, Milorgmann og tidligere OBOS-direktør) om å selv gå inn i OBOS og gjøre noe med den boligmangelen som han kritiserte så skarpt som ung politiker på 70-tallet.

Da Ammerud skulle bygges ut dreide debatten seg i stor grad om boligmangel og hvilke boligtyper som ville egne seg best. Atriumhusene var en del av den store Ammerud-planen, et boligområde for 6.000 mennesker på 650

mål. Høyhusbebyggelsen genererte det meste av debatten, og atriumhusene druknet derfor litt i støyen fra dette.

Kunne huset like mange

Det var likevel ikke lett å få Husbanken til å godta boliger med så høy standard som atriumhusene representerte på den tiden. Noe som blant annet resulterte i at det ble brukt lettbetong i veggkonstruksjoner. Mæland husker spesielt godt et argument til fordel for atriumhusene som ble benyttet den gangen:

– En av de kjente arkitektene på den tiden uttalte at det gjerne kunne blitt bygget flere atriumhus fremfor høyblokkene. Det ville resultert i like mange boliger. De store gressplassene mellom blokkene opptar store arealer, så i sum ville man oppnådd å huse like mange familier ved å bygge tett og lavt, sier Mæland. Han mener områdene rundt høyblokkene på Ammerud er for dårlig utnyttet.

Ikke nok arealer

– En av mine kjepphester har vært, og er fremdeles i dag, at man bør bygge tettere i Oslo. Mange tenker på Ammerud og drabantby-

ne som tett bebygde områder, men det stemmer ikke. Oslos tettest bebygde område per i dag er fra Majorstua stasjon til NRK, forteller Mæland.

Den tidligere OBOS-sjefen kjenner ikke til at det er bygget flere atriumområder etter at Alunsjø ble bygget, og han tror heller ikke det vil skje i stor grad i fremtidens Oslo. I så måte mener han dagens beboere er heldige som har sikret seg et atriumhus i hovedstaden.

– Atriumhusene er større enn gjennomsnittsboligen og rekkehus i Oslo med god grunnflate. I tillegg har hvert hus en egen skjermet hage. Selv om husene ikke originalt ble bygget med kjeller, vet jeg at mange har fått gravd ut kjeller på eget initiativ.

– I dag er kravene til boligbyggingen høye nær knutepunktene og lavere jo lengre ut fra knutepunktene man kommer. Vi har rett og slett ikke nok arealer til å bygge slike boliger i Oslo lenger, det er ingen tilgjengelige tomter. I så fall må det bli snakk om atriumhus helt i randsonen av byen. Men det vil uansett ikke bli snakk om å bygge ut i så stor skala som atriumeksperimentet på Ammerud, sier Martin Mæland.

”
En av mine kjepphester har vært, og er fremdeles i dag, at man bør bygge tettere i Oslo.

Første befaring. Ikke mye som minner om atriumshus her.

Fotos: Aud Sylte og OBOS

Grunnmuren er på plass, og snart kommer reisverket.

Da huset stod klart var det tid for å gjøre noe med uteområdet.

Løsning med endevegg mot garasjen og tre soverom i andre delen.

Ungdomsrom med tidstypiske bilder og interiør.

Før våningshus og låve ble revet. Husene 221-215 er ferdige, mens 195 på hjørnet kun har gravd ut tomte.

Før panelet kom på. Husene fremstod i hvitt. Her fra nr. 78-88.

Gjerdene på plass, men veien mangler dekke.

Rett etter innflytting på J-feltet.

Løsningen med garasjen plassert i delen med to soverom.

Å komme hit til Ammerud var rene himmelriket, selv om vi ikke kjente noen. Men vi har hatt en tendens til å få hyggelige naboer overalt, ler Erling og Anne-Karin Kjeldset.

Veteraner med stort engasjement

Av Truls-Jarle Hansen og Jan Egil Nordeng

Erling er født i Oslo, men da han var fem år gammel flyttet hele familien til Silkeborg i Midtjylland. Han gikk på dansk skole fram til artium, og siden ble han utdannet som arkitekt på Kunstakademiet i København. Sammen med en studiekollega, Johnny Bergersen, drev han eget arkitektkontor i 35 år i Norge.

Anne-Karin er født i Oslo og gikk på Vålerenga folkeskole og Vahl skole. Hun jobbet seks år som sekretær i Kommunenes Sentralforbund på 50-tallet. Anne-Karin og Erling traff hverandre i 1956. Erling hadde da søkt om emigrantvisum til USA og fikk dette innvilget i 1957. Innreise måtte imidlertid foregå innen tre måneder, så bryllupet ble framskyndet.

Da Erling etter noen måneder hadde skaffet seg jobb, kunne Anne-Karin få sitt visum. De bodde og jobbet to år i New York. Deretter to år i San Francisco, der Tania ble født i 1960, og siden ett år i Danmark.

Men etter fem år i utlandet måtte de søke om hjemstavnrett. Drømmen for en arkitekt var selvfølgelig å kjøpe tomt og tegne og bygge eget hus. I stedet endte de først opp med en blokkleilighet i 7. etasje i Vetlandsveien på Oppsal.

Dramatisk besøk

– For man måtte ha minst to barn for å kun-

ne søke om å få bosette seg i atriumhusene. Vi hadde ett barn og nummer to var på vei, men vi måtte faktisk legge ved legeattest om graviditeten, forteller de.

På den tiden var det ikke bare å gå på visning og peke ut hvordan man skulle ha det.

– Nei, det var et eget trekningsmøte, forteller Erling. – Det var kart på møtet, så vi kunne studere hvordan det ville bli. Men fra trekningsmøtet til vi kunne flytte inn gikk det nok halvannet år. Noen fikk flytte inn før og noen enda senere.

Det første møtet med Ammerud ble imidlertid av det dramatiske slaget.

– De store blokkene var akkurat ferdigbygd, men grunnarbeidene pågikk for fullt med bananblokk. Og det gikk ikke bedre enn at på selve innflyttingsdagen, med bilen så vidt innenfor porten, kom det under en sprengning flygende en stein som traff panseret og gikk tvers igjennom på bilen vår, forteller Erling.

Matjord på toppen

Alt var heller ikke på stell da husene nærmet seg innflytting.

– Atriene skulle leveres planert og pålagt matjord, men de aller fleste måtte i stedet kvitte seg med flere lass leire og selv få ordnet matjord og sand, forteller Anne-Karin.

– Huset vårt var blitt benyttet som spise- og oppholdsbrakke i byggetiden, og vi fant såvel store flak av tjæreapp som armeringsjern under det tynne laget med matjord som var lagt oppå.

”
Det var kart på trekningsmøtet, så vi kunne studere hvordan det ville bli.

– Vi hadde også en liten musefamilie boende i kjøkkenskapet under vasken ved innflytting. Men vi slapp rotter, som andre i nabolaget fikk problemer med da låven mellom felt E og butikken i krysset ved Ammerudveien ble revet.

Åpen løsning

– Da vi fikk se at vi hadde fått hustypen med inngang gjennom atriene ble vi først litt lei oss, men det gikk raskt over. Og vi har aldri søkt internt for å få en annen romløsning, sier Anne-Karin.

– Det fine med atrielløsningen var at da kunne garasjeporten stå åpen, noe som gjorde kontakten med barn og andre naboer lettere og hyggeligere. Men jeg kan huske at mange flerbarnsfamilier kunne fortvile over at man kom rett inn i stua.

– Vi hadde beholdt en lav kjelleretasje ved innflytting, og der innredet vi et stort lekerom, med vindu, lys og teppelagt gulv. Mye brukt også av barnas venner. Kaare Sandegren i nr 41 kalte det for “Ammerudgrendas barnehage”,

Det aller første besøket på tomta som har vært Anne-Karin og Erlings bosted i over 50 år. Foto: Privat

smiler Anne-Karin. Det ble også benyttet som møterom, for eksempel i forbindelse med dannelsen av husmorlaget. Etter hvert ble det kjeller med skikkelig nedgangsparti, og carporten ble en del av stua.

– Jeg husker imidlertid at snøen også var et stort problem de 3-4 første vintrene. Det lå halvannen meter snø på takene, så vi var redd at konstruksjonen ikke ville tåle det. Og det var ingen organisert snømåking i borettslaget da og ganske kaotiske tilstander.

– Men det er mye hus for pengene, og jeg kan ikke skjønne at husleia kan være så billig, sier Erling.

Engasjerte seg for barna

Det var ingen barnehage på stedet da atrium-

”
Det lå halvannen
meter snø på takene
de første vintrene, så vi
var redd at konstruksjonen
ikke ville
tåle det.

husene ble bygd, og heller ingen steder å sparke fotball. Det skapte litt gnisninger. Feltene i borettslaget var etter hvert blitt asfaltert – og med forbud mot fotballsparking.

– Det ble derfor til at det samlet seg barn på E-feltet vårt, “fordi det var forbudt å sparke ball andre steder”. Det var det jo hos oss også, men jeg hadde nok visse vansker med å nekte dem å utfolde seg, sier Anne-Karin. Hun sørget i stedet for at det ble satt opp et mål til fotballbane bak huset deres, og det gjorde det hele enklere.

– Men så ble det ført opp en barnepark på stedet. Det var i perioden Sverre Liseth var formann, så det må ha vært i 1972/73, sier Anne-Karin. – Jeg kan huske at jeg var “lettere irritert” over at fotballbanen ble ofret, men ellers var det bare hygge med selve barneparken. Vi hadde mange koselige prater over gjerdet.

Da driften ble lagt ned stod imidlertid bygningen åpen for hærverk i en del år, men den ble omsider revet i 2014.

Mange verv

Anne-Karin hadde ti års arbeidserfaring i inn- og utland på 50- og 60-tallet, men i grenda ble hun hjemmeværende med små barn. Hun engasjerte seg imidlertid på flere fronter. I regi av husmorlaget ble det blant annet drevet arbeidsstue på skolen for barn i førskolealder. Ammerud skole hadde også såvel sangkor som musik-

”

*På nyttårsaften
var alle fedrene ute
i grenda og satte opp
«solen» som ble festet
til garasjeportene.*

korps, og det er ikke få kaker som har blitt bakt gjennom årene. Men frivilligheten stod høyt i kurs i grenda.

Anne-Karin var også kontaktperson for Ammerudhjemmet, og hun ble valgt inn i samarbeidsutvalget og i foreldrerådets arbeidsutvalg ved Ammerud skole. Hun hadde også flere andre verv innen skolesektoren, og satt blant annet i foreldreutvalget som omfattet ni skoler i Groruddalen.

Da barna vokste til begynte hun på Sosialhøgskolen, og hun ble ferdig utdannet sosionom i 1978. Hun jobbet 18 år som sosionom, de siste 10 som sosialkonsulent ved Bredtveit kvinnefengsel, før hun gikk av med avtalefestet pensjon.

Teater på skolen

Ett av prosjektene som ble startet på Ammerud skole var barneteater, ledet av Mimi Grette.

– Hun bodde i en av blokkene, og var et navn som var kjent i teaterkretser. Jeg satt i styret for barneteateret da det ble bestemt at det skulle settes opp en storstilt cabaré i aulaen på Ammerud skole. Ved denne anledningen hadde jeg sagt meg villig til å være scenearbeider under forestillingen.

– Men så hendte det fatale at Mimi ble syk rett før forestillingen, og jeg måtte påta meg jobben som konferansier. Aulaen var fullsatt, og jeg skjønnte ikke helt hvorfor det ble knising og latter da jeg annonserte første nummer. Men så ble jeg gjort oppmerksom på at jeg snakket

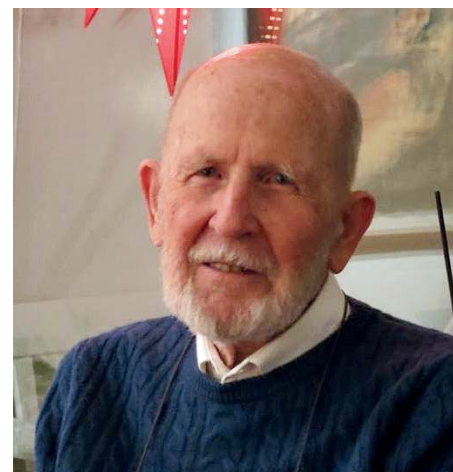

Anne Karin Kjeldset (84)

inn i lommelykten – som jeg hadde brukt bak scenen! Vel, det løste definitivt opp stemningen, og forestillingen ble faktisk helt topp, ler Anne-Karin.

Første kull

Ammerud skole ble åpnet høsten 1967 og datteren Tania var en av førsteklassingene i det aller første kullet. Skolen stod ferdig i tide, men etter hvert som Ammerud-området ble bygd ut viste det seg at elevkapasiteten var for liten. Resultatet ble at vi fikk Ammerudkollen grendeskole i

Erling Kjeldset (88)

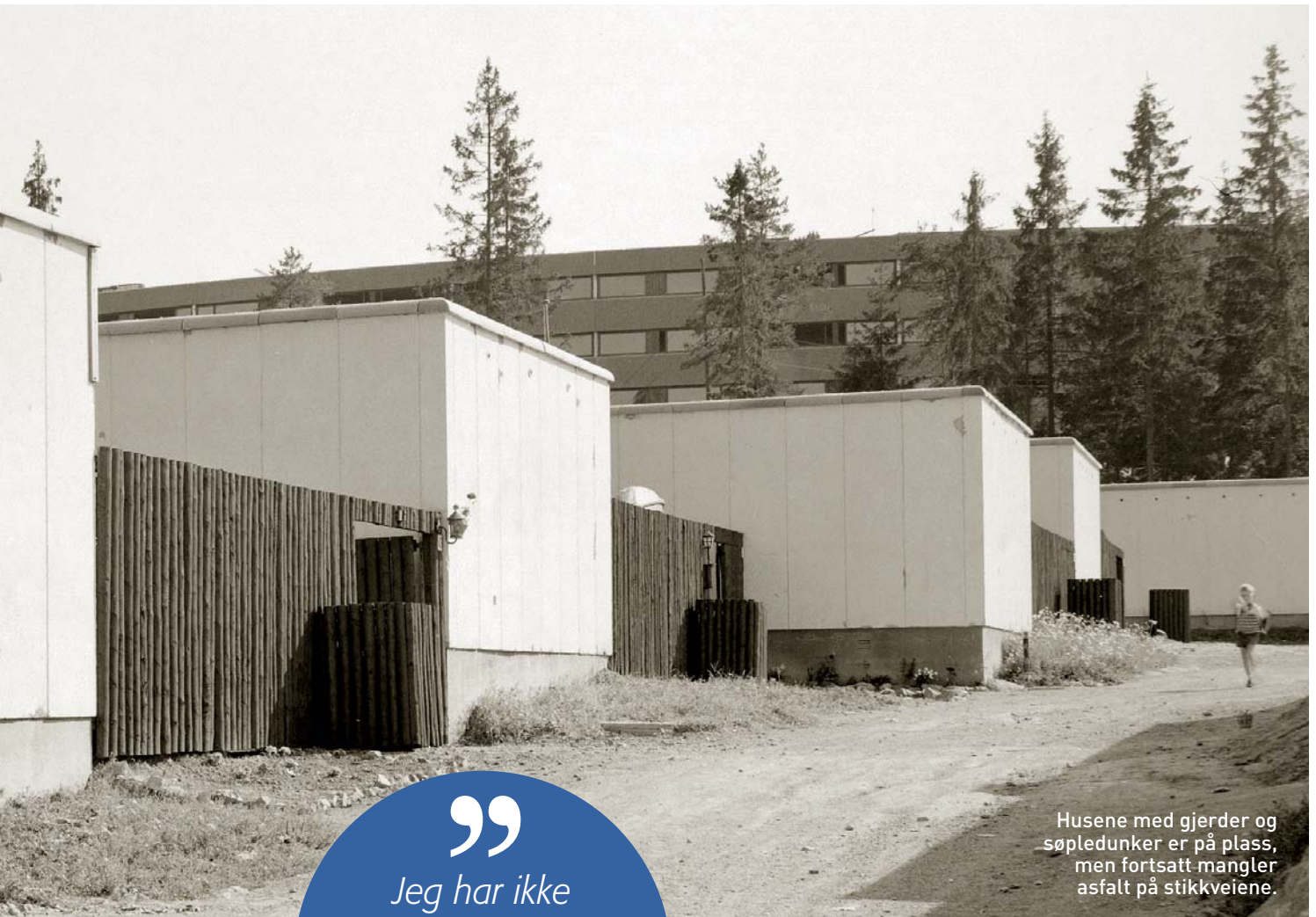
1974, tre år etter at ungdomsskolen på Apalløkka åpnet.

Da sønnen Jo Petter ble konfirmert i 1979 var det som deltager i det første konfirmantkullet i nye Rødtvet kirke.

– Barn er glad i dyr, men det er ikke alltid de har anledning til å ha hund eller katt. Vi hadde gullfisker og etter hvert hele tre skilpadder, forteller Anne-Karin.

Inviterte naboer

Erling og Anne-Karin anslår at det tok 6-7 år

”
Jeg har ikke
noe politisk lynne,
men endte på toppen
av Grorud
Venstres liste.

Husene med gjerder og
søpledunker er på plass,
men fortsatt mangler
asfalt på stikkveiene.

før ting normaliserte seg og grenda ble et skikkelig og strukturt boligområde.

– Det sosiale i grenda utviklet seg naturlig. Arne Larsen i nr 49 spurte eksempelvis om de kunne invitere oss på reker og hvitvin, og det kunne de selvsagt. Sandegren i nr 41 var også med og bidro med sang og pianospill.

– Og jeg husker at på nyttårsaften var alle fedrene ute i grenda og satte opp “soler” som ble festet til garasjeportene. Ett og annet “ordentlig” fyrverkeri kunne også komme på tale. I alle år har jeg på forhånd laget en stor kjele med ertesuppe, og mange kom den gang innom for å smake. Matlaging er en av mange hobbyer, og jeg har satt stor pris på lutfisken hvert år gjennom medlemsskap i Groruddalen Matklubb.

Øverst på lista

Til tross for mye frivillig jobbing har Anne-Karin også hatt tid til å engasjere seg politisk. Ved kommunevalget i 2007 stod hun øverst på Grorud Venstres liste ved valg til bydelsutvalget på Grorud og hun var også kandidat til Oslo bystyre.

– Jeg engasjerte meg for at vi skulle bytte ut den sittende regjering. Jeg har imidlertid ikke noe politisk lynne, og mente jeg hadde vært for kort tid i politikken til å ta noe framtreddende lokalt verv. Men tidligere justisminister Odd

Einar Dørum var av en annen oppfatning, og jeg endte på toppen av Grorud Venstres liste.

Hun kom imidlertid ikke inn i bydelsutvalget, men var en aktiv bidragsyter i Akers Avis.

Hjertesaken hennes har vært å få stengt pukkverket på Huken, som har vært i drift siden 1956, og det har vært mange tøffe dueller.

– Allerede på det første fellesmøtet med OBOS, før innflyttingen, ble det sagt at vi ikke trengte å bekymre oss for pukkverket. Vi måtte nok finne oss i at det var der i noen år til, men det skulle snart legges ned! Slik gikk det jo definitivt ikke, påpeker Anne-Karin.

Oslo Vei AS gikk imidlertid konkurs i desember 2012, men bostyret inngikk avtale med Åsland om fortsatt drift. Bostyret ønsket å fortsette driften til leieavtalen med kommunen går ut i 2021, men bystyrets siste vedtak er at driften skal avvikles innen utgangen av 2018.

Ble skuespiller

Ekteparet Kjeldset er i dag to av i alt 88 frivillige på Ammerudhjemmet. Anne-Karin leser dikt og er med på skrivekurs for demente.

Gjennom dette frivillige arbeidet kom hun også i kontakt med folk fra Teaterhøgskolen, og i 2013 fikk hun tilbud om å delta i teaterstykket “OmSorg”, skrevet av Camilla Martens

og Toril Goksøyr. Anne-Karin spilte en døende mor gjennom 12 forestillinger på Nationaltheatret, og stykket ble prisenominert. Og da stykket ble avsluttet der satte teatersjef Ellen Horn det opp på Riksteatret, og da ble det ytterligere 10 forestillinger.

Selv om både Anne-Karin og Erling engasjerer seg mye på Ammerudhjemmet håper de likevel de kan bo hjemme så lenge som mulig. Atriumhuset er fint tilrettelagt for eldre, med det meste på ett plan, og de ser på trappa til kjelleren som fin trening.

Men den dagen de må forlate huset blir det lagt ut for salg. Ingen av barna eller barnebarna har så langt iallfall ytret ønske om å overta nr 37.

Familien Kjeldset

- Flyttet inn i Ammerudgrenda 37 i november 1966.
- Erling Kjeldset (88) er arkitekt.
- Anne-Karin Kjeldset (84) er utdannet sosionom.
- De giftet seg i 1957.
- Datteren Tania (56) er barnebokforfatter og illustratør.
- Sønnen Jo Petter (52) er daglig leder hos en elektronikkdistributør.
- Erling og Anne-Karin har også fire barnebarn og to oldebarn.

Snølek står høyt i kurs hos trebarnsfamilien, som setter pris på at det er mange muligheter for friluftsliv rett utenfor døra. Om sommeren liker de å sykle i marka.

– Vi har aldri bodd et sted det er så sosialt som her. Arna (35) og Erik (37) tok med seg de tre barna og flyttet inn i et oppussingsobjekt i borettslaget for to år siden. Det viste seg å være et vellykket trivselsvalg, men også en del jobb.

Sosialunsjø

Tekst: Gina Aakre

Foto: Stian Nybru

– Jeg er ikke enig i at atriumhusenes natur gjør borettslaget lukket. Jeg opplever det stikk motsatt, med kort vei mellom husene og grøntområder for sosiale møter. Vi har fått god kontakt med alle naboene våre. Løsningen vår med atri- et ut mot veien, gjør at veldig mange stikker innom, sier Arna Lund-Johnsen.

Hun bor sammen med kjæresten Erik Morset, døtrene hans Matilde (9) og Mina (11), og deres felles sønn Tord (3), på S-feltet. Arna tror generasjonsskiftet som pågår i grenda gjør at flere beboere er søkende etter tette naboskap og nye venner.

– Mange unge par har nylig flyttet hit fra sentrum av byen. De er gjerne åpne for nye nettverk. På den måten er dette et veldig fint sted å flytte for småbarnsfamilier.

Ammerud eller Bøler

Arna og Erik jaktet på det rette boligobjektet en liten periode, før drømmen om atriumhus ble virkelighet. De ønsket å bo på Ammerud eller på Bøler, og Erik, som er arkitekt, har kjent til området i Groruddalen i lang tid.

De bodde et år i den såkalte Kollenblokka før de fikk tilslag i Alunsjø Borettslag våren 2015.

Den groveste oppussingen måtte gjøres før de flyttet inn, men siden høsten 2015 har Ammerudgrenda vært hjemme.

– Ammerud som bosted har alltid fascinert meg. Det er den største modernistiske boligplanen som er gjennomført i Norge. Hele området er planlagt under ett før det ble bygget ut, og det består av en interessant sammensetning av boligtyper, sier Erik.

Mange kreative

Også Arna har hatt en forkjærlighet for borettslaget og Ammerud over tid.

– Broren min var på visning her for noen år tilbake, og etter det har jeg vært fascinert over husene og boligtypen. Vi var veldig enige om at vi ønsket oss et atriumhus, og jublet da det endelig var vi som vant på OBOS-ansienniteten.

Arna tror borettslaget har en viss dragneg på kreative kunstnersjeler. Selv er hun utdannet tekstilkunstner og jobber som verkmester på vevsalen ved Kunsthøyskolen. Hun har oppdag- get at flere av naboene har kreative stillingstiler som arkitekt, fotograf og stylist.

Flere aktiviteter

– Vi synes det er gøy med mange forskjellige naboer rundt oss, og har også fått god kontakt med mange av dem som har bodd her lenge. Vi

Arna og Erik har innredet smart med skyvedører og praktiske oppbevarings- løsninger. Det gir gode muligheter for lek og utfoldelse for lille Tord.

får inntrykk av at de synes det er gøy med barn, liv og røre i borettslaget.

Selv om den lille familien stortrives så langt, kunne de gjerne ønsket seg noe mer aktivisering på områdene mellom husene.

– Det får bli vår oppfordring til styret. Det er ikke så mye som skal til. Noen benker, enkle lekeapparater og tilrettelegging for sosialt sam- vær hadde vært koselig, sier Arna.

Lille Tord (3) har fått flere lekekamerater i grenda, og han trives like godt som storesøs- trene, som nyter kort skolevei og har flere jevnal- drende i nærheten.

En familie på fem krever en praktisk og ef- fektiv bolig, og Arna og Erik gikk mange run- der før de landet på løsningen som begynner å

”

Vi har god kontakt med mange av dem som har bodd her lenge, og vi får inntrykk av at også de synes det er gøy med barn, liv og røre i borettslaget.

ta form i huset. Siste ferdige prosjekt er en utslagbar og plassbygd seng på Tord sitt rom. I akkurat passe sittehøyde for små gutter.

Praktiske løsninger

– Vi ønsket fire soverom i løsningen, derfor måtte vi tenke oss nøye om. Vi har flyttet kjøkken og bad, og bygget alt selv. Erik har hatt mange ideer om hvordan vi bør ha det, forteller Arna.

Familien er nok de eneste i borettslaget som har løsningen med spiskammers i full høyde, med tilstøtende garderobeløsning på motsatt side. De har også skyvedører inn til samtlige soverom. En plassbesparende og effektiv løsning.

Gulvet er i heltre, og også deler av badet er pusset opp med detaljer i tre. Ifølge Erik et godt valg av materiale for inneklima og naturlig fordamping. Paret har også etterisolert samtlige vegger og tak med trefiberisolasjon. Noe som har gitt godt inneklima og god støydemping til soverommene.

– Da vi hadde innflytningsfest fikk vi virkelig erfare hvor støydempende etterisoleringen er. Men vi var overrasket over hvor mye isolasjonsmasse som skulle til. Da en svær lastebil parkerte utenfor med et helt lass isolasjon gikk vi ut ifra at noe av det var til oss, mens en del var til en annen kunde. Det viste seg at alt var til vårt hus.

Trenger et pusterom

Etterisoleringen, og de kreative løsningene rundt spiskammers og dører, er det paret er mest fornøyde med i boligen så langt. Neste prosjekt blir å få på plass en original ytterdør, og muligens innrede garasjen som atelier og verksted. Men først vil de ha et lite pusterom, da de innrømmer at det har vært mye jobb så langt.

– Vi har stort sett gjort all oppussingen selv. Det har vært krevende, men nå begynner vi å se resultatene, sier Erik.

– Heldigvis er vi veldig fornøyde med valg av borettslag og område. Beliggenheten er perfekt for oss som barnefamilie. Vi er nær marka med muligheter for sykkelturet og badevann. Vi er omkranset av akebakker og koller, og skoleveien er jo en drøm.

I 2009 ble Alunsjø Borettslag ført opp på Gul liste som bevaringsverdig. Det betyr at Byantikvaren skal uttale seg i byggesaker, men borettslaget er ikke formelt vernet eller fredet.

Alunsjø Borettslag står på Byantikvarens Gule liste. Byantikvaren kan komme med innspill, men ikke alene stoppe endringer.
Foto: Olden/Palotta

Å bo i bevaringsverdige hus

Av Gina Aakre

– I 2004 var atriumhusene inkludert i Byantikvarens oversikt i Groruddalen – prioriterte kulturminner og kulturmiljøer, men oppføringen på Gul liste tok noe tid. Først i juni 2009 ble Alunsjø Borettslag ført på Gul liste som bevaringsverdig, opplyser Hilde Barmen, antikvar hos Byantikvaren i Oslo kommune.

– Byantikvaren hadde da gjennomført et arbeid med å kartlegge kulturminner og kulturmiljøer i Groruddalen, forteller Barmen.

Hvorfor ble vi vernet?

Alunsjø Borettslag ble betraktet som verneverdig blant annet på grunn av kulturhistorisk og arkitektonisk verdi, og husene ble kalt representative for 1960-tallet. Fra verneforslaget og bakgrunnen for at borettslaget ble foreslått til Gul liste kan vi lese følgende:

Ammerud er en av Oslos mest markante drabantbyer. Kombinasjonen av høye blokker og tett og lav bebyggelse var vanlig på 1960-tallet. Perioden er preget av eksperimentering med forskjellige boligtyper, ny teknologi og nye

materialer. Påvirkningen fra utlandet var stor. På Ammerud er dette spesielt tydelig, siden atriumhusene og høyblokkene ligger i et åpent landskap tett inntil hverandre.

Riksantikvarens tekst om borettslaget ligger under Kulturminneportalen på internett (www.kulturminnesok.no). Her står det blant annet: På Ammerud ble en såkalt "tett og lav" boform prøvd ut som et alternativ til høyhusene. Inspirasjonen ble blant annet hentet fra middelhavslandene. Det var ikke antikkens eller renessansens bygninger som begeistret arkitektene, men den folkelige byggeskikken i små landsbyer.

"I denne tette boligformen har menneskene lært å leve i samfunn, lært å leve i by. I de greske landsbyene var fellesskapet til å ta og føle på..." hevdet arkitekten Per Cappelen i 1962. At sosialt fellesskap kunne frembringes ved rent fysiske midler var en vanlig oppfatning blant arkitekter og planleggere på denne tida. Atriumhuset hadde mange av de egenskapene som nå ble verdsatt...

Hva betyr oppføringen på Gul liste?

Gule lister opererer med ulike vernetyper, og

vårt borettslag har vernetype «kommunal liste-ført». Det betyr at det ikke er juridisk bindende vernebestemmelser (slik som for fredede kulturminner). Borettslaget er ikke formelt fredet eller vernet.

Men oppføringen på Gul liste medfører at Byantikvaren skal uttale seg i byggesaker. Plan- og bygningsetaten oversender saken til Byantikvaren, som gir en rådgivende uttalelse. Saken returneres deretter til plan- og bygg for endelig avgjørelse.

Gul liste

- Gul liste er Byantikvarens oversikt over registrerte kulturminner i Oslo.
- Lista gir en oversikt over erkjente og prioriterte kulturminner og kulturmiljøer.
- Lista er i kontinuerlig endring og oppdateres fortløpende.
- Lista forvaltes av Byantikvaren i den nasjonale kulturminnedatabasen.

Forskjellige romløsninger

Alunsjø Borettslag består av 235 atriumhus, da Ammerudgrenda 281 er privateid.

Den mest vanlige rominndelingen, kalt A1, finner vi i 75 hus. Her består den ene delen av huset av kjøkken, gang og tre soverom. I den andre delen finner vi garasjen som er plassert vegg i vegg med stua, og det er inngang omtrent midt på langveggen.

29 hus er av typen A2, som skiller seg fra A1 ved at de har inngang gjennom atriet. Dessuten er badet plassert langs langveggen i stedet for å dekke hele hjørnet som i A1-løsningen. Uteboden er heller ikke frittliggende, men er integrert i forlengelsen av garasjen.

Det er 38 hus av type B1, 28 av typen B2, 53 av type C1 og kun 13 hus av type C2. Husene av type B1 og C1 har inngang nærmere hushjørnet enn A1-husene. De har dessuten garasjen plassert i samme del som kjøkkenet og de to soverommene, mens det tredje soverommet ligger i motsatt ende – i forlengelsen av stua.

Husene av type B2 og C2 har i likhet med A2 inngang gjennom atriet. B2 og C2 skiller seg interiørmessig også fra B1 og C1 ved at de to sistnevnte har inneboden i hushjørnet og bad vegg i vegg, mens B2 og C2 har badet i hjørnet og inneboden vegg i vegg på langsida. Dessuten har også disse 2'erhusene utebod i forlengelsen av garasjen, mens 1'erhusene har frittliggende utebod.

Romløsning hvor badet er plassert i hjørnet og inngangen er midt på langsida. Foto: OBOS

Prisbelønt regissør

Stefan Herheim (47) er i dag en meget anerkjent operaregissør og bosatt i Berlin. Men barneskoene trådte han i Ammerudgrenda (nr 96).

Han fortalte tidligere i år til A-magasinet hvordan han som barn laget store scener med små figurer, inviterte inn slekt og nabolag og spilte lange forestillinger.

Herheims mor er tysk, mens faren er norsk og spilte bratsj i operaens orkester. Selv gikk Stefan ett steg opp i strykeinstrument og utdannet seg til cellist. Men det er som operaregissør han har høstet stor internasjonal anerkjennelse. Han har vinklet tradisjonel-

le oppsetninger i en ny retning, blant annet stykker av Mozart, Händel og Wagner.

Han vant den norske musikkritikerprisen i 2008 for oppsetningen av Wagners "Parsifal" ved festspillene i Bayreuth, og det tyske operamagasinet Operawelt har kåret ham til "årets regissør" tre ganger fra 2007 til 2010. I 2013 fikk han Anders Jahres kulturpris.

Han har også satt opp flere forestillinger ved Den norske Opera, senest Rossinis "La cenerentola", en annerledes Askepott, i januar/februar 2017. VGs anmelder ga forestillingen en sekser på terningen og Die Welts anmelder brukte et uttrykk fra andre siden av dammen "...makes Rossini great again".

Mange trofaste beboere

En oversikt fra OBOS viser at 60 atriumhus i dag har hatt samme andelseier i mer enn 40 år. Dørum i nr 76 har vært andelseier lengst. Over-takelsen her skjedde 14. oktober 1965. 26 av dagens andelseiere fikk flytte inn i 1966, 15 i 1967 og fire i 1968.

Det er imidlertid enda noen flere som har lang fartstid i grenda. En oversikt sommeren 2016 viste at ca 1/3 (81 av 235 hus) fortsatt bebos av samme familie eller slekt som i 1980. En annen telling fra 1993 viste at 49 prosent av andelshaverne i borettslaget da var i aldersgruppa 30-60 år, mens 49 prosent var over 60 år.

En del beboere har også flyttet internt i borettslaget, og det finnes til og med noen som har bodd på både tre og fire ulike adresser i Ammerudgrenda gjennom livet.

Panelt for 8.000 kr

Ved innflytting i nr 217 i juli 1974 var husleia på 640 kr måneden. Huset ble i utgangspunktet overtatt for 77.000, men med tillegg for nylig utførte panelarbeider endte det på 85.000 kroner.

Veggene ble nemlig opprinnelig bygget med 25 cm tykke siporex-elementer, men i 1974 ble de utlektet og kledd med stående trepanel til en kostnad på ca 8.000 kroner pr andelseier.

Det var husleienemnda som godkjente kjøpet, etter lov av 1967. Prisen for atriumhuset var omlag det dobbelte av hva en 4-roms blokkleilighet på Kalbakken gikk for på den tiden.

Babyboom i grenda

Det krydde av unger i Ammerudgrenda på midten av 1970-tallet. Ikke så rart, siden dette hadde vært ett av kriteriene for å få flytte til atriumhusene 10 år tidligere. For eksempel kunne 1964-årgangen alene skilte med ca 25 beboere.

Ken spiller med Ken

Musikeren Ken Ingwersen (49) flyttet fra borettslaget i 2011, men hadde da bodd i grenda fra 90-tallet.

Ingwersen driver et produksjonsselskap og hadde eget studio i kjelleren i atriumhuset sitt (nr 249). Han er en dyktig gitarist som har medvirket på en rekke utgivelser. I Norge har han blant annet spilt med Maria Haukås Mittet, Maria Arredondo, Street Legal (med Bjørn Boge fra Sunwheels), TNT og Liv Marit Wedvik. Han var også med i "Lille lørdag" med Bård Tufte Johansen og Harald Eia på NRK.

Hovedprosjektet har imidlertid vært bandet til Ken Hensley, Live Fire. Keyboardist Hensley var lederen for ett av 70-tallets mest kjente rockeband, engelske Uriah Heep, kjent for utgivelser som Demons and Wizards (1972) og Return to Fantasy (1975). Ken Hensley & Live Fire har gitt ut Faster (2011), Trouble (2013) og Live Fire LIVE (2013).

Ken Ingwersen hadde også et soloprojekt i 2010 som han kalte Kens Dojo.

Ken Ingwersen i godt driv på scenen. Foto: Privat

Han ga da ut soloalbumet Reincarnation. De siste årene har han også spilt i trio Wonderworld, identisk med tittelen på Uriah Heeps 1974-album. Bandet ga ut "Wonderworld" i 2014 og "Wonderworld II" i 2016.

Ken spiller for øvrig også gitar i partybandet Loveshack, som har holdt det gående siden 1996/97.

De skulle være kjent for de fleste som har bodd her en stund. De har vært benyttet av mange av styrene opp gjennom årene, og vært både høyt og lavt i borettslaget.

Knoll og Tott

Av Jan Egil Nordeng

Vi prater selvsagt om de trivelige karene Karl Watne og Tore Christensen. Ingen kjenner borettslagets kriker og kroker bedre. De har blant annet sjekket både brannvarslere og vannstoppsystemet for beboerne gjennom mange år. Karl har også vært styremedlem flere ganger, mens Tore har vært varamedlem i mange år.

Karl har nå måttet gi seg på grunn av skrøpelig form. Tore har trappet litt ned på snømåkingen på takene, men henger fremdeles med på mye.

«Indianerlandsby»

– Hvordan synes dere utbyggingen gikk i begynnelsen?

– Vi som bodde i høyblokkene kalte disse hvite rare husene for «indianer-landsbyen». Ingen hadde sett slike hus før, uten vinduer, og dyre var de også. For å flytte inn her måtte du ut med godt over det dobbelte av innskuddet i blokka. Og hvem ville bo i slike hus? forteller Tore.

– Fra blokka kunne vi se at folk flyttet inn i disse atriumhusene før området var ferdig. Innflytterne måtte balansere på smale planker for å komme tørrskodd inn, og barna ga mødrene mye ekstra jobb med buksevask. En kunne også merke forskjell på de skolebarna som kom fra atriumhusene og de som kom fra blokkene. Det var litt som fattig og rik.

Ikke egnet for blokker

– Oslo kommune og OBOS fant ut at de kunne gjøre noe spesielt med dette området vårt siden det ikke var egnet for blokkbebyggelse, supplerer Karl. – All utbygging ble presset ned i antall kvadratmeter, for å få til husbankfinansiering. I tillegg var det et firma som

drev med Siporex som de ville teste ut. Dermed landet utbyggerne på atriumhus med siporex/ytong-materialer.

Tidlig engasjert

– Hvordan startet det hele? Når begynte dere å jobbe for borettslaget og beboerne?

– Etter at vi hadde flyttet inn jobbet jeg lenge med Bjørn Nilsen (den første lederen i interimsstyret), forteller Karl. Vi dannet en gruppe, fant fort ut hva vi trengte å gjøre, og så var vi i gang. Deretter kom ting sakte, men sikkert i orden.

– Jeg var også med på å dra i gang flere aktiviteter, som skileker og orientering for barna.

Det ble en suksess.

– Karl hadde jobbet mye for borettslaget lenge før jeg kom med, fortsetter Tore. – En del år jobbet vi også mye sammen, spesielt ved skifte av brannvarslere og senere kontroller og reparasjoner på vannstoppsystemet. Karl tok det tekniske, mens jeg pratet og noterte. Ofte fikk vi også tilbud om kaffe etc, men vi hadde sjelden tid da det var så mange vi skulle innom.

Heiste flagget

– Hvordan har det vært å ta seg av flaggheisingen hvert eneste år?

– Her var også Karl tidlig på banen, forteller Tore. – Han var nøye med å huske alle datoene.

– Det blir en del flaggdager i løpet av et år, ja, bekrefter Karl. – Så det var mange dager å holde orden på! Etter hvert fikk vi også musikk til enkelte flaggheisinger, og senere også trykt opp sangtekster.

– Mange beboere har vært tilstede ved flaggheisingene opp gjennom årene, særlig på 17 mai, og de har sunget og ledd. Vi har

Duoen har trappet noe ned på aktiviteten det siste året, men senest på 17. mai heiste Karl Watne (t.v.) og Tore Christensen flagget på kollen ved nr 135.

fulgt opp dette helt til dags dato, men nå begynner vi å bli litt skrøpelige, sier Karl og begge ler.

Nesten-ulykke

– Har dere opplevd mye rart? Noen enkelt-episoder dere vil dra frem?

Karl husker en episode spesielt godt. – Vi var hos en dame for å sjekke brannslukningsapparatet, og oppdaget at hun hadde det liggende ute i atriet!

– Det ble problematisk da det

Jeg har nesten ikke plass til meg selv i kjelleren lenger!

oppsto et branntilløp på soveværelset, men det ble heldigvis bare en nesten-ulykke.

Det beviser imidlertid hvor viktig det er å være parat hvis noe skulle skje. Brannslukningsapparatet må

alltid være tilgjengelig, og i tillegg må man jo vite hvordan man skal bruke det.

– Hvordan har borettslaget forandret seg med tiden?

– Det har skjedd ting hele tida, sier Tore. – Nye saker og produk-

”

Vi var hos en dame for å sjekke brannslukningsapparatet, og oppdaget at hun hadde det liggende ute i atriet!

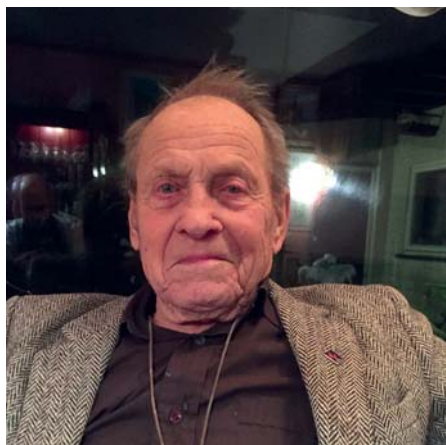
ter dukker stadig opp, og etter hvert har jeg måttet bunkre opp masse batterier, lyspærer og brannapparater i huset. Jeg har nesten ikke plass til meg selv i kjelleren lenger! Dessuten begynner mange i borettslaget å trekke på årene, slik at jeg stadig oftere må ta meg turer ut for å hjelpe.

Kjente personer

– Du må også få med, fortsetter han, at mange kjente personer bodde her i starten. Det var litt stas når bussen til Kjell Karlsens orkester dukket opp for å hente trompetist Finn Eriksen, som bodde her på den tiden. SV-lederen Theo Koritzinsky ble blant annet magister her i 1968, og Kaare Sandegren, blant annet internasjonal sekretær i LO og leder for Internasjonalt Forum, bor her den dag i dag.

Føler seg fri

– Hvordan trives dere selv i dette borettslaget?

Karl Watne

- Bor i nr. 89
- Født: 1923
- Barn: En gutt og ei jente
- Flyttet til brl: 1966

– Jeg føler meg privilegert som får bo i et atriumhus, sier Tore. – Noen føler seg inne-stengt, men jeg føler meg fri! På en varm sommerdag går det bra å ligge lett påkledd inne i atriet – altså veldig lett! Om jeg vil snakke med noen, kan jeg enten gå på forsiden eller baksiden av huset, da kommer det helt sikkert noen hyggelige folk forbi som vil prate. Jeg kjenner jo også veldig mange som bor her på grunn av hjelpevaktmesterjobben som jeg har vært så heldig å ha i 10-12 år nå.

Tore Christensen

- Bor i nr. 92
- Født: 1939
- Barn: To døtre, som begge bor i brl.
- Flyttet til brl: 1984

– Det blir også et veldig godt samhold her i grenda, og det har vært organisert grillfest for hele feltet her. Det er mange små grender her i borettslaget, så det skulle gå fint å få det til andre steder også. Så det skal bli spennende å se om det dukker opp flere grillpartyer rundt omkring til sommeren, sier Tore Christensen.

Han har vært innom de fleste hus i borettslaget og tuklet med rørene til folk.

Rørleggeren

Av Jan Egil Nordeng

Per Bull Schou kjenner rørsystemet i borettslaget ut og inn, og er en fantastisk hyggelig kar. Rørleggeren støtter også bydelslaget Grei i tykt og tynt.

– Hvordan hadde det seg, at du havnet på Ammerud?

– Jeg er oppvokst på Flaen, og da de bygde disse husene gikk jeg kveldstur med noen kamerater. «Tenk om vi noen gang får råd til å flytte inn her», sa vi. Vi kom fra blokkbebyggelsen på Flaen og syntes husene var kjempefine.

– Det var dyrt å flytte inn her på den tida, men det var en drøm som ble en realitet da vi satte nøkkelen i døra i 1977.

– Hva synes du er så spesielt med dette borettslaget?

– Det er mange som ikke kan bo sånn, men her har vi alt. Vi har hage, garasje og hus for oss selv. Alt innenfor kvadratet. Det er merkelig at det ikke er bygd flere atriumhus i Oslo.

– Styret fungerer også veldig bra her, og det er naturligvis positivt. De tar ansvar for det

meste som skjer. Dessuten teller beliggenheten ved marka og lysløypa mye for meg. Der er jeg tre-fire ganger i uka hele året.

– Blir du ofte gjenkjent på gata?

Bull Schou må smile.

– Her snakker alle med alle. Jeg får ofte spørsmål når jeg er rundt i grenda, men det er bare hyggelig, sier han.

”

Det er merkelig at det ikke er bygd flere atriumhus i Oslo.

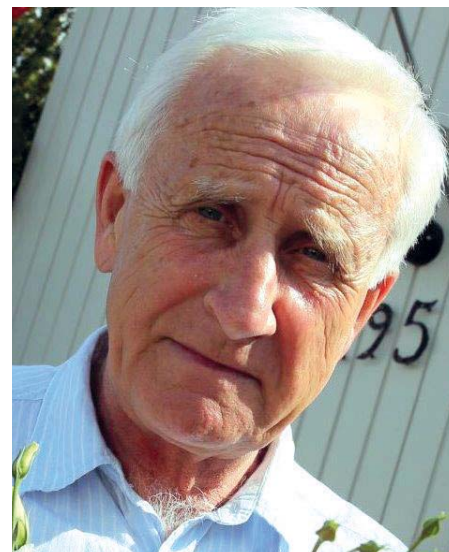

Foto: Akers Avis Groruddalen

Per Bull Schou

- Bor i nr. 295
- Født: 1946
- Flyttet til brl.: 1977

Med større lokale klubber som Grorud og Grei vel etablert i nabolaget tok det litt tid å få i gang en egen idrettsklubb på Ammerud – og enda lenger tid å få lokaler og baner.

Fra basket til idrettspark

Av Truls-Jarle Hansen

Men 1. juni 1970 ble Ammerud Idrettsklubb stiftet etter initiativ fra Leif Hansen, Rolle Johansen og Harald Sørli, og klubben hadde da fotball på programmet. Den ble tatt opp i Norges Idrettsforbund året etter. Basketen startet som egen klubb i 1971, men ble med over i "hovedlaget" da Ammerud IK i løpet av høsten 1973 ble til Ammerud IF og også fikk ski- og håndballgruppe.

Basket og håndball

Ved utgangen av 1973 hadde Ammerud IF nesten 250 medlemmer, hvorav 200 under 17 år. Disse betalte 20 kroner i medlemskontingent, mens de voksne måtte ut med en 50-lapp. Klubbemblem med grønn laurbærkrans på sort bunn og klubbens initialer formet som en ball er fra 1975 og tegnet av daværende formann Halvard Olafsen.

Fotballspillerne og skiløperne forsvant etter hvert til Grei, Grorud og Lillomarka, og i dag er det kun basket og håndball igjen i foreningen. Ammerud IF ble i 2000 omorganisert med egne allianseavdelinger. Basketen ble først til Oslo Kings/Oslo Queens og siden til Ammerud Basket, mens håndballen ble til Ammerud Håndball.

Rett i kurven

Basket er nok idretten folk utenfra i særdeleshet forbinder med Ammerud, og i storhetstiden på 80-tallet var Arne J. Stokke (Ammerudgrenda 44) sterkt engasjert i ledelsen av basketgruppa. Klubbens herrelag vant blant annet NM fire år på rad i perioden 1982-1985. Torgeir Bryn er

naturligvis den mest kjente spilleren, med 111 landskamper og spill i NBA for Los Angeles Clippers. Audun Torgan (Ammerudgrenda 21) står med ni landskamper.

På damesiden stod Høybråten som oftest i veien for Ammerud i tittelkampen. Men laget var meget habilt, og kaptein på laget i mange sesonger var Hege Langaas Paulsen (Ammerudgrenda 175). Hun fikk med seg 38 landskamper, mens lillesøster Helle står med 13 landskamper.

Regionmestere

Håndballen kan på ingen måte matche dette, men i sesongen 2011/12 vant klubbens 12-årsjenter regionsserien for Oslo og Akershus foran Nit/Hak. To av jentene på dette Ammerud-laget spiller i dag på damelaget til erkerivalen i Nittedal, og vant dessuten den landsomfattende Lerøy-serien for 18-åringer denne sesongen. Det er snakk om Sanchu (Shannen Sanchuta) Jeiharan (Ammerudgrenda 20) og Arianne Duarte Morais. Sistnevnte ble sist sommer også ungdomseuropamester i spyd med et kast på over 60 meter.

Verdenscup i grenda

Med marka som nærmeste nabo ligger det også i kortene at vi har en av landets største orienteringsklubber i umiddelbar nærhet. Da Lillomarka O-lag ble stiftet i 1985 overtok de også ansvaret for turopplegget Lill O-dilten som Grorud IL startet allerede i 1968. Klubben fikk suksess nærmest "over natta" da Ammerudløperen Vidar Benjaminsen ble verdensmester i skiorientering.

Og for noen få år siden kunne beboerne i

Hege Langaas Paulsen var kaptein på Ammeruds basketlag i mange sesonger, og fikk også med seg en rekke landskamper. Foto: Privat

grenda selv følge verdenseliten fra trappa si. Lørdag 1. juni 2013 arrangerte Lillomarka Orienteringslag verdenscup i sprintorientering på Ammerud, og flere av postene var lagt mellom atriumhusene. Tidenes beste løper, Simone Niggli, vant dameklassen, og det ble sveitsisk også i herreklassen ved Matthias Kyburz.

Tennisklubb

Nå om dagen er det utvidelsen og oppgraderingen av Lillomarka idrettspark mellom Hukerveien og Badedammen som er det store idrettsprosjektet.

Men følger vi Hukerveien rundt svingen til den munner ut i Ammerudveien kommer vi også forbi et lite idrettsanlegg. Her har Alunsjø Tennisklubb holdt til i over 30 år. Det var i 1984 man fikk bygd de to banene rett ved Huker, og den store pådriveren for prosjektet var Finn Lenschow (Ammerudgrenda 177). Døtrene Margret og Kristin er for øvrig ivrige hobbyfotografer. Begge har vært i finalen i Akers Avis Sommerbilde-konkurranse, og Margret vant i 2015.

Flere blad Enerly har også tilhold i grenda, og Grei-jenta Rikke Enerly Selstad (Ammerudgrenda 49) spiller i dag på damelandslaget i innebandy.

Sanchu Jeiharan ble kretsmeister med Ammerud Håndball. I dag spiller hun for Nit/Hak i 2. divisjon.

Ammeruds basketdamer var ofte høyt på tabellen, men slet med å tukte Høybråten. De fra grenda – foran f.v. nr. 2 Gunn Johannessen, nr. 4. Kate Johannessen, Bak fv: nr.3 Hege Langaas Paulsen, nr.4 Nina Rise, nr.6 Helle Stokke, nr. 7 Heidi Mazarino. Foto: Privat

Toastmaster Leif-Runar Forsth og Bodil Nordvik.

Marianne Krogness og styreleder Jan Egil Nordeng.

Martin Mæland var kveldens hovedtaler.

165 feststemte Alunsjø-beboere inntok lørdag 1. april Grorud Samfunnshus på Kalbakken for å feire borettslagets første 50 år.

Glade beboere feiret seg selv med god mat

Av Truls-Jarle Hansen og Jan Egil Nordeng

Sist gang borettslaget feiret seg selv var ved 30-årsjubileet. Da deltok om lag samme antall og festen ble holdt på Olavsgaard hotell i Skedsmo.

... på menyen

Denne gang hadde festkomiteen valgt et lokalt i nabolaget. Tre busser var satt opp for å frakte deltagerne til og fra festlighetene, og de ble raskt fylt opp.

Vel framme på samfunnshuset ventet en velkomstdrikk. Deretter benket deltagerne seg langs tre langbord og en rekke småbord for å nyte dagens meny fra Eirik & Pedro, servert av 20 dyktige unge servitører. På menyen stod:

- Risotto med steinsopp, kantarell og kyllingbryst fra Stange gård. Syltede rødbeter, urteolje og karse.
- Helstekt hjortepomme, glaserte rotgrønnsaker, skogsopp med grønnkål og bærglace. Røstipotet.
- Kryddermarinert Hardangereple med crumble, karamellkrem og eplestrup

Marga Gavrilova sørget for taffelmusikken

Kveldens toastmaster, Leif-Runar Forsth, smalt imellom med Ole Brumm-anekdoter og nyttig informasjon, og hadde også lagd en sang til jubileet. Anne-Karin Kjeldset bidro dessuten med Hans Olav Mørks ettertenksomme dikt "Våg å være".

Helle Stokke ba folk reise seg og skåle ut fra hvilket tiår de flyttet inn i Ammerudgrenda. Det viste at det har vært en ganske stor nyinnflytting etter årtusenskiftet.

Tolket i hjel

Styreleder Jan Egil Nordeng innledet hele seansen med en "utredning om borettslaget", men det alle naturligvis fikk med seg i stedet var døvetolk Marianne Krogness' meget livfulle assistanse.

Krogness moret også beboerne senere på kvelden med flere referanser til borettslaget, og fikk kveldens største latterbrøl da hun foreslo at atriumhusene burde friskes opp litt ved å male dem i litt gøyale og forskjellige farger! Og i salen satt en gammel kjenning. Magne Bruteig, i dag kurator på Muchmuseet og bosatt i nr 114, var som Marianne i sin tid medlem av Tramteatret!

Arrangementskomiteen hadde også engasjert Sidsel Ryen, som sang musikal og leste Prøysen-stubber da hun presenterte deler av forestillingen "Fra Hedemarken til Broadway". Hun var akkompagnert av Roy Hellvin, som fikk vist sine kvaliteter som jazzpianist i Fats Wallers "Alligator crawl".

Tidlig ute med kabel-tv

Kveldens hedersgjest og hovedtaler var tidligere OBOS-direktør Martin Mæland. Han fortalte at Ammerud var et foregangsprosjekt, men ikke født av OBOS. Kvadratmeterprisen ved innflytting var på 1.030 kroner, i dag er oslosnittet 65.000. Den gang var det imidlertid

prisregulering i borettslag. Feilen som ble gjort, mener Mæland, var at eiendomsprisene knapt ble forandret, mens det i samfunnet ellers var 10 prosent prisstigning. Willoch opphevet reguleringen i 1982.

– Men dere var veldig tidlig ute med kabel-tv. Da en amerikaner kom til oss og sa at vi betalte tre ganger det vi trengte til Janco etablerte vi Oslo Kabelnett. Dette ble senere solgt til Telenor og var grunnlaget for det som i dag er Canal Digital. Men det startet på Ammerud, sa Mæland.

Tor Haug, som satt som styremedlem i OBOS i ca 30 år, takket for maten, og så satte bandet 66+ i gang med gammeldanslåter. Og også på bussene hjem var det latter, sang og god stemning.

Tore og Liv Christensen med Sidsel Ryen og Roy Hellvin.

Bli med inn i atriumhagene

Maren Rismyhr (69) har bodd i Ammerudgrenda siden 80-tallet. Prisen for en av Oslos flotteste hager fra 2011 vitner om at hun har en av grendas perler gjemt bak atriumgjerdet. Det har hun fått til uten å blakke seg på hagesentre.

Delingsglede ble blomsterhav

Tekst: Gina Aakre

Foto: Stian Nybru

– Det som er så fint med stauder, er at de blir større med tiden og sprer seg. Derfor er det ikke noe problem å dele blomster med naboer og bekjente, sier Rismyhr.

Hun har sine favoritter blant plantene i den bugnende hagen, som gjennom årenes løp har funnet veien ut av atriumgjerdet, og spredd seg til grøntområder både bak og foran huset. Til glede for naboer og beboere i grenda. En gedigen klatrehortensia pryder den ene enden av veggen i atriet og skaper et lite rom for ved og redskaper under. Ellers bugner det av stauder i ulike stadier.

Minner fra pinsen 1977

– Jeg er veldig glad i vårkjærminne, sier hun, og peker på en liten, men yndig staude i blått.

– Jeg tok med en tuft fra Nøtterøy i pinsen i 1977. Den pinsen hadde vi baby og vi opplevde pipebrann, så det er mange minner som knytter seg til den. Ellers kaller jeg stauden med store grønne blader langs gjerdet for Kristian, etter naboen som jeg fikk den av. Det heter vel egentlig bronseblad, forteller Rismyhr.

Planter for bier og spiselige vekster er også rikt representert i hagen. Og i tillegg til de mange staudene, sår Rismyhr også frø hver vår.

Ikke lett å begrense seg

– Hvit duftobakk er en plante jeg må ha hver sesong. Den er ettårig og har en nydelig duft om kvelden. Ellers pleier jeg å så flittiglige og asters. Jeg prøver å minne meg selv på at for hvert frø jeg sår, så følger det med arbeid. Men det er ikke så lett å begrense seg. Blomstene gir så mye glede. Jeg tror vi har godt av å følge naturens gang, å følge en plantes liv gjennom sesongen, smiler hageentusiasten.

Men selv om hagen er en kilde til glede og rekreasjon, må Rismyhr innrømme at det følger en del jobb med så mange levende vekster.

Tar sin tid

– Jeg flyr opp og ned i kjelleren med pottes, røtter og knoller på våren og høsten. Og når jeg

Hagen er en kilde til glede og rekreasjon, men Maren Rismyhr innrømmer at det følger en del jobb med å ha så mange levende vekster.

ser et skybrudd true riddersporene, så har det hendt at jeg har stått ute for å dekke dem til midt på natta.

– Det kan også være vanskelig å være for mye hjemmefra om sommeren. Da går jeg og tenker på hvilke planter som blomstrer i hagen akkurat nå. Heldigvis er det så fint å være her på Ammerud om sommeren, med tur- og bademuligheter rett i nærheten.

– Hva er det beste med å ha en atriumhage?

– Det er å gå ut om morgenen i nattkjolen og spise frokost i morgensola.

– Og hva er mest utfordrende med atriumhagene?

– Det kan være greit med noen blomster som tåler skygge. Da har du hosta som et godt eksempel. Ellers er leirjorda her ikke noe særlig å grave i. Selv bruker jeg kugjødselkompost og egen kompost til jordforbedring.

En gedigen klatrehortensia pryder den ene enden av veggen i atriet, og skaper et lite rom for ved og redskaper under.

Bli med inn i atriumhagene

Camilla Harbu Bielecki (34) er redaktør i interiørmagasinet BoligPluss, og har innredet atriumhagen som en forlengelse av stua inne – med lounge, himmelseng og spiseplass.

– Vi har ikke hatt noen spesiell plan for hagen, men vi har innredet med det vi synes er fint, sier Camilla Harbu Bielecki (34) og Audun Rundberg (34). Parets katt (t.h.) trives også i hagen.

Et ekstra rom

Tekst: Gina Aakre
Foto: Stian Nybru

Da hun og kjæresten Audun Rundberg (34) flyttet inn i 2014, drømte de opprinnelig om en enebolig med stor tomt og epletrær. Men etter to år i atriumhuset blir ekteparet stadig mer glade i den skjermede, lille hageflekken. Og de har utnyttet plassen til fulle, med ulike soner for spising, avslapning og kattelek.

Blått er favorittfargen

I det ene hjørnet troner en imponerende himmelseng, med lyse tekstiler i hvitt og blått. En lyslenke pryder atriumgjerdet, og parets katte spankulerer dovent mellom putehavet i sen- ga og hjørnesofaen.

– Vi har ikke hatt noen spesiell plan for hagen, vi har innredet med det vi synes er fint.

Blått er favorittfargen, og den bruker vi mye både inne og ute. Jeg er ekstra glad i loppis- og bruktfunn. Containerne i borettslaget har faktisk bidratt til noe av innredningen her, forteller Camilla.

Tok vare på rosene

Audun bekrefter at hagen føles som et ekstra rom på sommerstid.

– Det er her vi oppholder oss om sommeren, så lenge været tillater det. Planløsningen gjør det enkelt å ta med maten ut, så de fleste måltider nytes ute.

Da Camilla og Audun overtok, var det anlagt plen og terrasseplattning i hagen. I tillegg var det plantet noen flotte rosor som de har tatt vare på. Ellers var det fritt fram for paret til å sette sitt preg på atriet.

– Jeg har kjøpt blomster jeg liker, litt etter

innfallsmetoden. Det har fungert fint. Og når noe visner bytter jeg det ut. Jeg har ikke spesielt grønne fingre, forteller Camilla.

Flere spiselige vekster

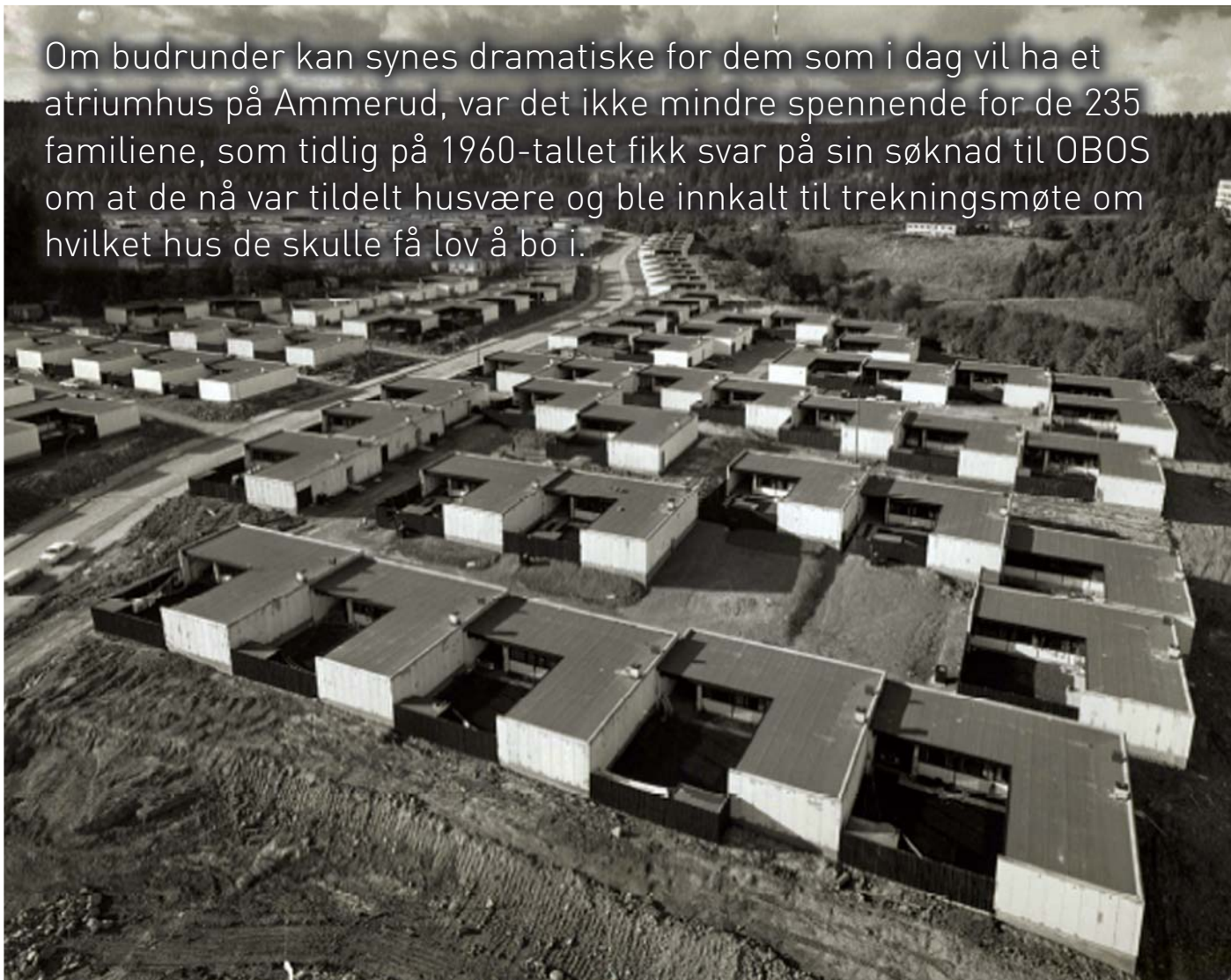
På innredningsfronten er de mer eller mindre ferdige. Ny markiseduk ventes inn i løpet av sommeren, og den skal de montere selv.

– Etter det skal vi bare slappe av og nyte godene ved å være hageeiere, sier Camilla.

Audun har hatt et ønske om mer spiselige vekster, så rips, solbær og rabarbra har fått plass på fremsiden av huset. Der har de også plantet epletrærne de drømte om.

Det nyeste tilskuddet i atriet er et lite magnoliatre, som forhåpentligvis snart skal skape glede med skjøre rosa blomster, midt i øyesyn fra himmelsengen.

Om budrunder kan synes dramatiske for dem som i dag vil ha et atriumhus på Ammerud, var det ikke mindre spennende for de 235 familiene, som tidlig på 1960-tallet fikk svar på sin søknad til OBOS om at de nå var tildelt husvære og ble innkalt til trekningsmøte om hvilket hus de skulle få lov å bo i.

Det tok tid å få skikk på arealene utenfor gjerdene, men gjennom feltvise dugnader lyktes man med å skape et fint utemiljø.
Foto: OBOS

RINGEN ER SLUTTET

sa vi – men var den virkelig det?

Av Ludwig Iversen

Men det føltes som en uendelighet av tid, fra da vi måtte betale den svimlende sum av 17.000 kroner i innskudd og til byggefeltet langt oppe mot Lillomarka var klart for innflytting. Imens økte innskuddet med 100 prosent!

Vi var tålmodige og takknemlige for å få være blant de utvalgte, mangeårige OBOS-medlemmer, som kunne flytte fra blokk og bakgårder og støvete sentrumsgater til hus med hage! Ja, og med garasje til bil, som nesten ingen hadde råd til. Det skapte vyer for fremtiden.

Ingen visninger eller budrunder

Det var aldri snakk om visning og budrunde. Ingen hadde sett et ferdig atriumhus. Det vi hadde foran oss var enkle tegninger og beskri-

velser. Vi var bare glade for at vi ble de utvalgte, som fikk lov å bo her.

De fleste av oss som flyttet inn først hadde nemlig opplevd både krig og etterkrigstid og restriksjoner som dagens familiestiftere og andre på boligmarkedet ikke tror er sanne. For eksempel at du måtte fremlegge visningsattest for å kunne søke om leilighet på tre rom. Var du ensilig, måtte du nøye deg med ett rom, til

nød med kjøkken. Og tenkte du å flytte, fikk du ikke lov å kreve et større beløp for den gamle leiligheten enn offentlig takst. I tillegg forlangte banken at du bidro selv med mesteparten av innskuddet, det vil si hva det kostet å flytte inn.

De tidlige 1960-årene var preget av stor innflytting til Oslo, som hadde et enormt boligpress med mangel på både materialer, arbeidskraft og kompetanse. Byggevirksomheten var

”
Ammerudgrenda ble
vår gate. Her lekte barna,
og her skjedde ting, ikke
minst takket være
entusiastiske frivillige
husmødre og hjelpende
pappaer.

”

Allerede på trekningsmøtet steg utålmodigheten med fremdriften av byggefeltet til slike høyder, at byggherren OBOS foreslo å velge et interimsstyre, som man kunne drøfte problemene med.

større enn kunnskapen og ekspertisen. Det ble slurvet mye. Allerede på trekningsmøtet i OBOS-hovedkvartaret på Hammersborg steg utålmodigheten med fremdriften av byggefeltet til slike høyder, at byggherren OBOS foreslo å velge et interimsstyre, som man kunne drøfte problemene med.

Et utvalg av de mest høyrøstede klagerne ble klappet inn. Det skapte et pusterom for OBOS, som i utgangspunktet åpenbart hadde tenkt seg atriumhusene på Ammerud som sitt prestisjeprojekt.

Fra misnøye til fellesskap

Bråket fortsatte til langt etter at de siste førstegangsbeboerne hadde flyttet inn og vanlig konstituert styre hadde overtatt. Men de felles problemene skapte noe unikt og samlende, som ga grunnlag for en naboskapsfølelse man neppe fant maken til i en tigerstad som Oslo. Fellesskapet kunne utløse de mest lattervekkende situasjoner på ellers alvorlige generalforsamlinger og andre klagemøter, der det for eksempel var funnet fotspor i taket etter byggmesterens slumsing med materialenes lagring. Eller med dreneringen av atriene, da en av oss kastet inn bemerkningen: – Men det er bare når det regner! Vi flyttet jo til et gjørmebøl, som meget lenge var preget av uferdig byggerot.

Men, de forskjellige husklyngene, eller feltene, som OBOS hadde satt bokstaver på som navn, fikk sine tillitsvalgte, og det ble feltvise dugnader for å få skikk på arealene utenfor gjerdene. På ett felt - iallfall - gikk fellesskapet så langt at alle der fra tid til annen samlet seg til feltritt utendørs med grilling og servering – ja, til og med flagging på dager hvor en hadde bursdag, og det gjaldt ikke bare barna.

Ammerudgrenda ble vår gate

Fellesskapet skapte en tilhørighet. Ammerudgrenda ble vår gate. Her lekte barna. Her skjedde ting, ikke minst takket være entusiastiske frivillige husmødre og hjelpende pappaer.

Siden de aller fleste av nybyggerne var familier med barn, hadde vi en gjensidig sosial plattform, som ble starten på bygging av leke- og ballplasser. Ikke uten noe gnissing, men ikke verre enn at vi kunne feire et jovialt 30-årsjubileum for borettslaget med bankett og dans på Olavsgaard Hotell. Det ble en sosial overleversfeiring, der dansen gikk ut i de små timer og mange sa: Ringen er sluttet!

Men var den det?

Nei, livsløpet til oss selv – og borettslaget – hadde for lengst begynt på en ny runde. Vi var inne i en ny tid, uten at vi hadde merket det selv.

Hos de mange og til dels livlige barnefamilier hadde det vært stille en lang stund. De søte små ble store og flyttet ut. Bankene ble rausere med lån, og stadig flere av førstegangsbeboer-

ne fant seg steder å bo hvor du kunne parkere en bil til, eller kanskje ha et enklere husvære. Mange flyttet på gjerdet eller bygget ut en ekstra klump på huset til entre eller annet rom. De små, nusselige trærne som var plantet i 1960-årene var blitt til kjemper som skygget for sola. Og stadig ble det flere biler, både egne og andres, på feltene. Slikt blir det bråk av.

De to meter høye gjerdene, som fra først av var påtenkt som et vern mot innsyn i en etterlenget privat utestue, ble kritisert som asosialt. OBOS vil ikke bygge flere slike hus.

Inn i en ny tid

Det var nok ikke bare derfor. Oslo var blitt for trang, og det var ikke bare hovedstadens helligdom ”Markagrensen” som var problemet. Byggearealenes utnyttelsesgrad føltes for snever, også for markedsøkonomene. Vi var intetanende kommet inn i en ny tid preget av ord som rentabilitet, kostnadseffektivitet og avkastningsøkonomi. Nå lønner det seg å bygge tett. Atriumhus av vår type vil du neppe mer se reist innenfor Oslos bygrense.

Vi, som har bodd her siden skapelsesberetningen, og som igjen gledet oss til å høre barna leke på plassene og mellom grendene – vi oppdaget det underlige, at det er stille. Barna, som det en gang var mange av, er ikke her. Og de som bor her er opptatt med sitt

på annet hold, praktisk talt hele sin energikrevende dag, takket være det sosiale fremskrittet vi politisk kjempet for og som heter barnehage, skole og skolefritidsordning. Og i tillegg er mange av dem engasjert i andre, idealistiske bevegelser som idrett, korps, speider og annet. Hvis de har flere krefter igjen.

For hva har vel ikke foreldre oppdaget? Barna kommer hjem utslitte etter å ha opplevd sin dag på et annet, sosialt krevende sted. Så blir det ikke mer ork til lek i hjemmet. Eller mellom husene. Eller hos nabobarn. Slik forsvinner den sosiale kontakten med naboene.

Prispresset har endret oss

Men ikke bare derfor. Prispresset har gjort noe med oss. Med Grenda. Med de nyinnflyttede. Det har blitt så dyrt å kjøpe seg et atriumhus på Ammerud at mange, som har satt sin lit til bankenes utlånskåthet og troen på fortsatt lave renter og evig arbeidsevne, har fått seg en alvorlig økonomisk overraskelse. Det er umulig å unne seg litt sydenferie – eller andre sosiale fornødenheter. I alle fall når man trenger to biler for å komme ut av tidsklemma mellom

arbeid og barnehagelevering, for ikke å snakke om ekstrajobbene som må til for å betale sjokkregningene. Skilsmisseadvokater er dyre de også, så det gjelder å holde sammen, holde ut og holde kjøft.

Kjenner vi hverandre i ”Atriumgrenda” lenger? Vet vi hvem som er bofaste naboer når vi går en kveldstur? Det er jo snart bare de få gjenvende av urbefolkningen, småbarnsforeldre og hundefolket, som stanser og snakker med hverandre der ute. Kanskje man skulle anskaffe en hund for å bli kjent med folk? Det er litt vel sent i livet å skaffe seg barn.

”

Vi var intetanende kommet inn i en ny tid preget av ord som rentabilitet, kostnads-effektivitet og avkastnings-økonomi.

Ludwig Iversen (87)

- Han var blant førsteinnflytterne i atriumhusene på Ammerud.
- Han er journalist med fartstid på 45 år innen presse og film og TV.
- De siste 30 år av yrkeslivet som reporter, kommentator og redaksjonssekretær i VG.
- Han var medlem av interimsstyret i Alunslø Borettslag.
- Han var også formann i foreningen Ammerud Skoles Venner, som med mange frivillige entusiaster i flere år sto for 17. mai-arrangementene på Ammerud, dannelsen av skolekorpset, opprettelsen av strykeorkesteret, sangkor, mv.

Ammerud skole stod klar til skolestart høsten 1967, og allerede i løpet av det første skoleåret ble det snakket om å etablere et musikkorps. 2. mai 1968 ble korpset stiftet.

Det er ikke alltid sol når korpset spiller. Bildet med gamleskolen og Ammerud-elgen i bakgrunnen er trolig fra høsten 1974.

Ammerudkorpsets vekst og fall – og gjenreisning

Av Truls-Jarle Hansen

Denne kvelden ble det nemlig avholdt foreldremøte i aulaen på skolen. Skolens rektor, Finn Gundersen, og lederen av interimsstyret i Ammerud Skoles Venner, Ludwig Iversen, stod bak innkallelsen, og forsamlingen var enig i at et korps var en viktig identitetsbygger i et nytt boligområde.

1968 gikk med til å skaffe instrumenter, finne uniformsfargene rødt og svart og ansette instruktører. Det ble arrangert både bingo, rebusløp og ikke minst en egen Ammerud Mart'n for å skaffe inntekter nok til å holde årsbudsjettet, som i 1968 var på 44.000 kroner. Korpset ble en stor suksess, og medlemmene strømmet til.

Vant konkurranse

Da jeg begynte i korpset høsten 1974 var Sverre Midtlien dirigent. Han spilte i Kringkastingssorkesteret, og hadde horn som sitt instrument. Midtlien var en dyktig dirigent, og da korpset i februar 1975 stilte opp i 2. divisjon i en korpskonkurranse i kretsen gikk vi noe overraskende til topps, et halvt poeng foran erkerivalene fra Nordtvet. Da var det jubel i aulaen på Marienlyst skole, der konkurransen foregikk. Begge korps fikk imidlertid 1. ærespris (over 90 poeng).

Ny stil

Mens Midtlien var en dirigent "av den gamle skolen" ble det definitivt et stilsifte da Morten

Eriksen kom inn i 1975. Han hadde riktig nok dirigert korpset til Bolteløkka i en del år, men 35-åringen hadde ikke samme cv-en som Midtlien. Men han ble raskt mye mer "kompis" med musikantene, selv om han forlangte resultater.

Han minnet meg om Rolf Opheim, som jeg hadde hatt som dirigent i Nordtvetkorpset før vi flyttet til Ammerud. Opheim var enda tre år yngre, og mens Morten Eriksen hadde trombone som sitt instrument var Opheim trompetist. Eriksen og Opheim spiller faktisk sammen den dag i dag i Follo Seniororkester. Eriksen fortsatte i Munkerud etter Ammerud-perioden, mens Opheim også dirigerte Grorud Ungdomskorps i en del år.

Spilte i Aulaen

Eriksen mente korps var noe langt mer enn marsjer på 17. mai og venstrehånds avspillinger av julesanger i desember. Han oppgraderte aspirantene til å bli et eget korps som fikk sin egen avdeling på noen av arrangementene, han dro i gang et eget storband med en del av musikantene i hovedkorpset og på flere stevner på slutten av 70-tallet kombinerte korpset spilling med enkel militær drilloppvisning.

Ved 10-årsjubileet i 1978 var korpset på toppen av sin første storhetstid. Søndag 16. april var det jubileumskonert i Universitetets aula. I tillegg til hovedkorpset spilte også aspirantkorpset, et storband utgått av hovedkorpset, samt inviterte gjester fra Sinsen Hovedkorps og Årnes Ungdomskorps. Blant innslagene var også en klarinettkvartett, hvor tre av medlemmene var fra grenda. Hvordan det låt i salen skal være usagt, men fra scenen hørtes det ok ut...

Plate og jubileumstur

4. juni var det stort stevne på Ammerud med over 700 musikanter til stede, og samme måned spilte korpset inn en LP-plate i Ammerud skoles aula. Repertoaret var langt på vei det samme som i Universitetets aula i april.

17. juni dro korpset på jubileumstur til Clacton-on-Sea, nordøst for London. Med på lasset fulgte også en utsendt reporter fra Akers Avis, som meldte om 17. maistem-

ning i ferielandsbyen og god mottagelse under en opptreden i Colchester, Englands eldste by.

Nedgangstid

På platecoveret fra 1978 avslutter formann Jan Martinsen med "et ønske om at interessen for korpset vil holde seg like sterk i årene som kommer, til glede for oss alle og som et bevis på hvor livskraftig korpsbevegelsen er."

Dessverre gikk ikke ønsket i oppfyllelse. Utover på 80-tallet sank medlemstallet, og i 1992 ble det besluttet å legge ned korpset.

Veteraner tok tak

Noen av de tidligere musikantene syntes imidlertid det var for ille at Ammerud ikke skulle ha eget korps, så på tampen av 1996 blåste søstrene Anne og Trine Sønstevoll liv i korpset igjen. Begge var sentrale i korpset på 70-tallet, Anne på klarinett og Trine på bass.

Sistnevnte ble styreleder og har vært primus motor i det nye korpset, som ble en braksuksess og har blitt ett av Oslos største korps. 23 barn begynte på notekurs våren 1997 og fikk instrumenter etter sommerferien.

I 2014 talte korpset 70 medlemmer. Korpset har også vært på en rekke utenlandsturer til Sverige, Danmark, Island, England og Frankrike. Mer om korpset i nyere tid kan du lese på nettsiden til Ammerud Skoles Musikkorps.

(www.asmk.net)

Fra jubileumsturen til Clacton-on-Sea i juni 1978. Fem av seks i klarinettgruppa bodde i grenda. F.v. Geir Sekkesæter, Anne Nedkvitne, Robert Meyer (ikke i grenda), Truls-Jarle Hansen, Hege Langaas Paulsen og Anne Kari Haug.

Tre gode naboer høsten 1975. F.v. Truls-Jarle Hansen (nr 217), Pål Martinsen (nr 219) og Jon Ole Haagensen (nr 215).

Populært i grenda

I 1978 hadde korpset 91 medlemmer, hvorav 52 fra hovedkorpset deltok på plateinnspillingen. 21 av de 52 bodde i atriumhusene. De to klart største instrumentgruppene i korpset var klarinett og slagverk, og det er også her vi finner mange av grendas unge musikanter. Tre av totalt åtte trommeslagere i korpset bodde i grenda, og i klarinettgruppa var hele 8 av 13 fra atriumhusene. Dominansen var likevel størst blant trombonistene – der tre av fire var grendebeboere.

Grendemusikantene i 1978 var:

Cecilie Sund, klarinett (Ag 10)
Sidsel Katralen, saksofon (Ag 27)
Janne Dahl, trompet (Ag 30)
Jo Petter Kjeldset, trombone (Ag 37)
Geir Sekkesæter, klarinett (Ag 58)
Anne Nedkvitne, klarinett (Ag 64)
Signe Kolborg, klarinett (Ag 74)
Birgitte Anderson, baryton (Ag 80)
Barbro Eide, trompet (Ag 97)
Per Christian Johannesen, klarinett (Ag 121)
Hege Cathrine Johannesen, trombone (Ag 121)
Morten Egge, trommer (Ag 126)
Anne Kari Haug, klarinett (Ag 169)
Hege Langaas Paulsen, klarinett (Ag 175)
Jan Erik Bjørheim, trompet (Ag 193)
Anne Biseth, kornett (Ag 207)
Jon Ole Haagensen, trommer (Ag 215)
Truls-Jarle Nerbø Hansen, klarinett (Ag 217)
Pål Martinsen, trommer (Ag 219)
Irene Thorberg, trombone (Ag 235)
Jeanette Holmtvet, fløyte (Ag 275)

Helt fra 1968 og fram til i dag har de møttes første torsdagen i måneden. Alunsjø Husmorlag har vært viktig i utviklingen av grenda.

Husmødrene skaffet lekeapparater

Av Truls-Jarle Hansen
og Jan Egil Nordeng

For å få husbankfinansiert utbyggingen av atriumhusene måtte kostnadene ned, og kuttene gikk særlig hardt ut over uteområdene. Det manglet både asfalterte gangveier, sandkasser og lekeapparater.

For å forsøke å gjøre noe med dette ble det dannet en støtteforening blant damene i borettslaget etter initiativ fra Liselotte Lenschow (nr 177). Alle feltene i borettslaget valgte en tillitskvinne, og de gikk sammen om å realisere ideer.

En av de første var å avholde julebasar til inntekt for lekeapparater til barna. Anne-Karin Kjeldset kom til å spille en nøkkelrolle der.

Politiets forslag

– Det hadde seg sånn at det var et ledig lokale på Grorud der Nordby hadde hatt bakeri. Lokallet vendte ut mot Bergensveien og hadde glassmontere og alt som hører til i et velrenommert bakeri, forteller Anne-Karin. – Det ble benyttet som lager for hvitevarer av daværende eier, og det tok endel overtalelse å forklare hvor fantastiske vi husmødrene i Alunsjø var til å vaske og ordne.

– Til slutt fikk støtteforeningen lov å leie lokallet, men så oppdaget jeg at det ikke lot seg gjøre for et borettslag å stå ansvarlig for en basar som den påtenkte. Det viste seg at vi trengte politiattest for å avholde basaren, og da måtte det være en institusjon som stod som arrangør.

– Etter forslag fra politiet faktisk tok jeg så initiativ til å danne Alunsjø Husmorlag, og det ble en naturlig overgang fra støtteforening til husmorlag. Husmorlaget ble opprettet den 29. oktober 1968, og jeg satt i interimstyret fram til det konstituerende møtet den 4. februar 1969. Der møtte det 60 personer, forteller Anne-Karin.

De sju første

Det første styret som ble valgt besto av Anne Jørgensen (lagleder), Monna Andersen (nestleder), Edit Greni (sekretær), Aase Dørum (kasserer) og styremedlemmene Gisela Kollandsrud, Eivor Faaland og Bjørg Dalsøren.

– Den første torsdagen i måneden var det lagsmøte og andre torsdagen hadde vi styremøte, forteller Anne Jørgensen, (nr 165), husmorlagets første leder. Hun satt som leder av Alunsjø Husmorlag fram til 1974.

At laget ble hetende Alunsjø Husmorlag hadde

Alunsjø Husmorlag hadde sju ledere de første 25 årene. Her er de avbildet under jubileumsfeiringen i Rødtvet kirke i 1993. Fra venstre Anne Jørgensen (1968-74), Aase Dørum (1974-75), May Midtby (1975-78), Karin Jacobsen (1978-86), Torbjørg Schou (1986-90), Gjertrud Mortensen (1990-92) og Randi Renden (1992-93). Sistnevnte er faktisk også leder av laget i dag. Foto: Akers Avis Groruddalen

de flere årsaker. Alle stifterne kom jo fra Alunsjø Borettslag, men i tillegg hadde det eksistert et Ammerud Husmorlag tidligere som hadde måttet legge ned virksomheten. For å skape et klart skille til denne foreningen var det også greit å finne et annet navn.

Suksessrik messe

Da tillatelsen til å arrangere basaren var i orden satte nevenyttige husmødre i gang med å produsere mye flott husflid, og Liselotte Lenschow, som jo var kunstner, var et oppkomme av ideer som hun satte ut i livet. Arrangementet innbragte mange tusen kroner til husker og andre lekeapparater, og man fikk også asfaltert noen gangstier rundt i borettslaget.

Suksessen med julemessa gjorde at husmorlaget også fikk ansvaret for å arrangere juletrefest i skolens aula. Dette var populært i mange år, men dabbet av på 90-tallet. Styret i borettslaget opplyser imidlertid rundt tusenårsskiftet at det i januar 2000 ville bli arrangert juletrefest på Ammerudhjemmet for første gang på lenge.

Husmorlagets basarer, lotterier, loppemarkeder og skirenn skaffet inntekter som gjorde at lekeapparater ble flere og bedre. Det ble satt

opp sandkasser for de aller minste og med tiden kom det også ballspillplass for de større barna.

Arbeid foran miljø

– Husmorlaget var absolutt ingen sykkubb, understreker Anne Jørgensen. Kampen mot Huken pukkverk har blant annet vært en viktig sak for foreningen. Beboerne fikk beroligende meldinger allerede ved innflytting om at Huken ville avvikles rundt 1980, men den gang ei.

– Sprengningene foregikk daglig, og vi tok først opp saken med vegvesenet. I forlengelsen av dette fikk husmorlaget også arrangert et møte med daværende Høyre-ordfører Albert Nordenengen i rådhuset, forteller Jørgensen. – Der påpekte vi det uheldige i at daværende OBOS-direktør også satt i styret for pukkverket. Vi ble beroliget med at pukkverket snart skulle nedlegges, men dette var i en periode med streiker og hvor blant annet Akers mekaniske verksted ble lagt ned. Fokuset lå derfor på å beholde arbeidsplassene. Det var mye viktigere enn folks helse, konstaterer Jørgensen.

På 90-tallet medførte imidlertid en trafikkampanje i husmorlagets regi at det kom humper og fartsbegrensninger på det lokale veinettet.

Anne Jørgensen var husmorlagets første leder og satt i seks år.

Sammen med bydelsutvalget fikk husmorlaget også arbeidet fram en matebussrute fra Ammerud til Grorud T-bane.

25 år og 100 medlemmer

Da husmorlaget feiret 25-årsjubileum i 1993 fortalte daværende leder Randi Renden til Akers Avis at laget hadde ca 100 medlemmer. Det viktigste tiltaket var fortsatt den årlige julemesa som innbragte 15-20.000 kroner. Det gjorde det mulig å gi bidrag til helseinstitusjoner som Ammerudhjemmet og til luftambulansen og kreftsyke barn. I tillegg til lagsmøtene ble det etablert studieringer og lokalforeningen var med på sentralt bestemte støttetiltak i u-land.

Til jubileet i 1993 var det også laget en egen revy, og initiativtaker for den var Aase Dørum, husmorlagets andre leder. Gjertrud Mortensen, som var leder før Renden og også etter årtusensskiftet, var ellers tilstede i egenskap av kretsleder.

Byttet navn

I dag heter foreningen Alunnsjø Kvinne- og Familielag, ettersom Norges Husmorforbund endret navn til Norges Kvinne- og Familieforbund i 1997. Gro Keyser Johannesen var leder i 1997 da husmorlaget ble familielag. Lagets aktiviteter spente da over et vidt felt, fra husflid til mekking av bil og til nyttårsball. Det hadde også vært gjennomført seminar i datakunnskap, familiejuke, samt skatte- og pensjonsspørsmål.

Randi Renden (Agr 113) har igjen blitt leder for Alunnsjø-laget, og i 2016 holdt de fortsatt lagsmøter på skolen den første torsdagen i hver måned. Laget har som formål å sette hjem og familie først, og er for dem som vil treffe andre med samme verdigrunnlag, som vil at det ulønnede arbeidet skal oppvurderes, vil være med på å ta ansvar for et levende nærmiljø og lære mer om familiepolitikk. I første halvår i fjor fikk medlemmene blant annet høre foredrag om Bymisjonen før og nå og om SOS Barnebyer i tillegg til at de var på sommertur.

I 1971 stod lilleblokka ved krysset Ammerudveien/Ammerudgrenda klar, en av få blokker på Ammerud som ikke er tegnet av Håkon Mjelva, men av Finn Leborg.

Nærbutikkenes tid

Av Truls-Jarle Hansen

Omtrent samtidig ble det bygd ny butikk på nabotomta. Det var kjøpmann Martin Olimb fra søndre Nittedal som åpnet forretning her. Sønneren Helge, som i dag driver Spar-butikken på Skjærhalden på Hvaler, har snakket med sin far, som mener å huske at den nye butikken også ble bygd rundt 1971.

Den erstattet den lille butikken i det gule huset som lå ved krysset mot Ammerudveien. Den dag i dag kan vi også se rester av tidligere tiders gårdsdrift her. Stolpene til inngangsportalen står igjen ved fjellknausen ut mot Ammerudveien.

Brant i 2012

Martin Olimb startet Olimb Matsenter, som var en del av Vivo-kjeden. I tillegg til butikken drev han også vareutkjøring, og da brukte han lokale gutter som sjåfører. Mot slutten av 1900-tallet etablerte nye store matvarekjeder seg i Norge. Vivo ble erstattet med Netto 1000, Rimi 500, Rimi 800 og Rimi, før det gikk over til å bli Ammerud Dagligvare.

Bygget ble imidlertid herjet av brann i august 2012 og siden den gang har det ikke vært butikkdrift på stedet. Bygget skal nå rives, og det er vedtatt at det kommer en 5-etasjers boligblokk her i stedet.

I feil kjede

Ammerud Dagligvare har gjenoppstått etter brannen, for i 2015 overtok de de ledige lokalene i Ammerudgrenda 327. Her åpnet Ammerud Super samtidig med at de store blokkene stod ferdig. Super'n gikk etter hvert over til å bli en Kiwi-forretning, før Joker og Spar tok over.

Høsten 2012 ble imidlertid butikken en del av den nye Lime-kjeden, men det viste seg at alt langt fra var på stell hos Lime. Politiet aksjonerte i 2014, og forretningen ble stengt fram til Ammerud Dagligvare overtok lokalene året etter.

Amat og S-laget

Foruten Ammerud Super og Vivo hadde

"Det er hyggelig å handle hos Vivo" var slagordet på posene fra 80-tallet.

vi på 70-tallet både S-laget ved Ammerud T-banestasjon og Amat litt høyere opp i Ammerudveien (i dag er det pinsemenigheten som disponerer lokalene).

Skulle vi storhandle ble det gjerne til at vi dro på Irma/Jens Evensen på Grorud, Bolighuset på Kalbakken eller Epa på Linderud. Og kom vi med T-banen og hadde glemt noen småting kunne vi stikke innom hos E. Johansen i Hagelundveien på Grorud på vei hjem. Alle disse butikkene er borte i dag.

Frisøren er igjen

De som fortsatt eksisterer ligger nede ved Ammerud T-banestasjon. Rema holder til i de gamle S-lagslokalene, mens Kiwi driver rett over veien i butikklokale der Rimi startet i desember 1995.

Noe av det siste som ellers forsvant var Grorud postkontor. Det stengte 22. april 2013, og samtidig ble "post i butikk" etablert på Coop Extra.

Frisørsalongen i eneboligen i Ammerudgrenda 325 har derimot eksistert i mange år. Nå heter salongen Hårpnyden Frisør. Daglig leder siden 2004 er Lise Solbakken Kongsvold fra Bøler.

Kjempesmell

Natt til 6. mai 1982 brøt en 18-åring og en 20-åring seg inn på Oslo Pukkverks eiendom på Ammerud og fyrte av en salve på omlag 1.500 kg dynamitt. Over

2.000 vindusruter ble knust, og flere hus fikk bygningsmessige skader.

Men ren og skjær flaks gjorde at det kun ble materielle skader på Ammerud i dette som er den kraftigste eksplosjonen i Norge siden krigen. Oslo Pukkverk la ned virksomheten her i 2004.

Slo du på Radio 1 rundt 1990 kunne du ikke unngå å høre stemmen fra Ammerud. – Men jeg fikk tyn av kompiser i starten, de syntes jeg snakka altfor pent til å være fra Groruddalen, ler Stein Johnsen.

Stemmen fra Ammerud

Av Truls-Jarle Hansen

55-åringen har siden vært innom både P4, TV Norge og TV2, og driver i dag eget produksjonsselskap. Stein bor nå på Grünerløkka, men er oppvokst på Ammerud og har fortsatt kontakt med gamle venner herfra.

– Fire torsdager i året møtes jeg, Reidar Sæther, Dag Eriksen (bodde i nr 48) og Morten Langbo for å spise, drikke og kose oss, forteller Stein.

Har bodd i to atriumhus

Familien Johnsen flyttet fra Vålerenga til Ammerudgrenda 141 i 1970.

– Men vi skjønte etter hvert at det var noe galt med fundamenteringen. Huset stod på leirgrunn som ség nedover og det ble store sprekker i grunnmuren. Det var nødvendig med større bygningsmessige utbedringer, og et snaut år i perioden 1971/72 bodde vi derfor i nr 90. Da vi kom tilbake til nr 141 hadde vi også fått kjeller.

Ett av de beste minnene fra barndommen på Ammerud var feiringen av julaften.

– Da stod jeg forventningsfull i døra og ventet på at farfar skulle komme til julemiddag. Han var en stor mann, og kom da vaggende fra Grorud i en stor fotsid ulveskinnsplagg jeg tror han hadde fått fra Alaska. Farfar døde dessverre da jeg var 14-15 år gammel, forteller Stein.

Musikalsk utvikling

Musikk har alltid vært viktig i Steins liv, og i leiligheten på Grünerløkka har han blant annet et monter dekket med flere hundre konsertbilletter. Den hardere rocken er nok favoritten, og Stein har vært på Sweden Rock Festival i Søl-

vesborg hele 16 ganger. Men starten var av et helt annet merke.

– Jeg begynte faktisk i Vålerenga Skoles Musikkorps og spilte althorn. Men det syntes jeg var kjedelig, for det var bare komp, aldri en melodistemme.

Så hva ble løsningen? Jo, mor og far syntes det ville være fint om lille Stein lærte seg å spille trekkspill. – Så fra jeg var ni til 12 år spilte jeg trekkspill, gliser Stein.

Etter hvert skjønte imidlertid foreldrene at dette kanskje heller ikke var greia. Løsningen ble keyboard.

– Og fatter'n investerte i et skikkelig instrument. Dermed var det også duket for å starte band – og siden vi nå hadde fått kjeller i nr 141 ble øvingslokalet der.

– Jeg må virkelig berømme foreldrene mine for den velviljen de viste. For vi spilte høyt – og vi låt jævlig. Og vi øvde tre ganger i uka!

– Bandet besto av Jon Ole Haagensen (nr 215) på trommer, Frode Frøysland på gitar og Bjart Frøysland (begge nr 101) på bass, samt jeg på keyboard. I starten var det en fyr som het Jon som spilte bass, men Bjart overtok ganske raskt. Han var nok den beste av oss. Jon Ole var på det jevne og Frode var enda dårligere enn meg, flirer Stein.

Müller og Graf

– Etter hvert fikk bandet vårt øvingslokale på Apalløkka skole, men det ble på mange måter slutten på bandet. Det var nemlig to øvingslokaler på Apalløkka, og i lokalet vegg-i-vegg øvde Charlie Band. Det vil blant annet si Marius Müller på gitar og Rolf Graf på bass.

– Det var jo mye mer spennende å se og høre på de proffe gutta der, så vi spurte og grov om

”

Jeg må virkelig berømme foreldrene mine for den velviljen de viste. For vi spilte høyt – og vi låt jævlig. Og vi øvde tre ganger i uka!

hvordan de fikk til å spille den og den rytmen, grepet osv. Jeg vil si at alt jeg kan på gitar og keyboard har jeg lært av de to, som dessverre er borte nå.

– Foruten Marius og Rolf besto Charlie Band av Øystein Fosberg (keyboard), Tom Opsahl (vokal) og Johnny Andresen (trommer). Johnny og broren Frank har begge jobbet som frivillige rundt Granittrock siden starten. Jeg var med de sju første åra, opplyser Stein.

Skulle bli rockestjerne

– Musikkinteressen startet for alvor da jeg så en av de eldre nabogutta med langt krøllete hår gå med en jakke med Status Quo-merke på. Jeg var vel 13 år da og syntes det var rått. Sånn ville jeg også bli, så jeg lot håret gro, tegnet rockebandtegninger og skulle bli rockestjerne.

– Faderen reiste en del, og han kom hjem med det som ble min første single, nemlig Queens Bohemian Rhapsody (1975). Den første LP'en var for øvrig Sweets "Fanny Adams" (1974), og jeg er en svoren vinyltilhenger den dag i dag. CD'er spiller jeg kun i nødsfall, forteller Stein. Han var ellers en av de første i Norge som oppdaget Runaways, og har faktisk kjørt limousin med jentegruppa inn til Oslo fra Fornebu.

”
Vi snakket en hel skoledag på Apalløkka om Vietnamkrigen. Så da temaet dukket opp på videregående oppdaget jeg at jeg kunne alt fra før.

Lederhund. Stein Johnsen driver i dag produksjonsselskapet doGtv sammen med to andre. Ammerud-mannen har imidlertid en lang radio- og tv-karriere bak seg. Foto: Privat

Stein fortsatte å spille i band mens han gikk på videregående og både i 1979 og i 1981 deltok de i oslofinalen av NM i rock.

– Først kalte vi oss X Rated, men så ble det High Voltage. Og siste gang stilte vi som Venuz. Det beste bandet jeg har spilt i var imidlertid Light. Vi spilte blant annet konsert på Stovner Amfi, jeg tror det må ha vært rundt midten av 80-tallet. Jeg var overrasket over at de ville ha meg med på vokal, for det var tre svært gode musikere jeg spilte med da. Jeg skulle gjerne spilt i band i dag også, men gjør ikke det, sier Stein.

Han har imidlertid stor omsorg for instrumentene sine. En periode eide han 28 gitarer, nå har han 18.

– Jeg vil vel si at jeg kan spille de fleste instrumenter, men jeg er ikke flink til å spille noe, oppsummerer han.

Rampestreker

– Det kule med Ammerud var miljøet ute. Dagens ungdom sitter mye mer inne, det gjelder også sønnen min, Elmer (20), og vennene hans. Jeg selv gjorde aldri lekser, det var bare å hive seg på sykkelen og ragge rundt da jeg kom hjem fra skolen. Jeg hadde en DBS crossmaster, den som la grunnlaget for apache-modellen. Vi hang mye på skolen og bortover mot Huken.

– Hver vår var vi på Hukenjordet og brant bråte. Ett år hadde jeg fått med meg en av de

ynge nabogutta, men han ble livredd da han så hvor godt det brant. Det hjalp ikke at jeg sa at jeg var speider, han løp av gårde, mens jeg ble igjen og prøvde å slokke. Det endte med at brannvesenet kom, og jeg måtte innrømme at det var jeg som hadde tent på, forteller Stein.

På slutten av 70-tallet arrangerte korpset diskotek på Apalløkka, og to av gutta i korpset, Morten Egge (nr 126) og Ole Morten Valø (nr 257), var DJ'er. Dette var et populært arrangement blant jentene på Ammerud, men det kostet penger å komme inn. Der visste Stein råd.

– Jeg har alltid hatt veldig pen håndskrift, og det fikk jeg bruk for nå. Etter at den første jenta kom ut med stempel på hånda var det enkelt å kopiere dette på de andre.

Men Stein & Co nøyde seg ikke med det. Faren til en av kompisene hadde nemlig tilgang

på hjemmebrent. Sønnen sørget for å lure ut "godsakene" – av alle ting på syltetøyglass – som ble gjemt nede ved brua i svingen.

– Før discoen helte vi i oss dette, og det var ikke verdens beste sats, så det var vel ikke alle som kom så langt som til discoen, minnes Stein.

”

*Redaktøren i Radio 1
sa han var opptatt i
møter hele dagen.
– Greit, jeg kan vente,
sa jeg. Etter to timer
ga han opp.*

Merkbar salve

På Apalløkka hadde Stein & Co en klasseforstander litt utenom det vanlige.

– Han burde vel undervist på Steinerskolen, for vi hadde knapt lærebøker og aldri lekser, erindrer Stein.

Verre var det at Stein og klassekameraten hadde fått fatt i dynamitt og fengheter, og lærerens reaksjon var: "nå må dere være forsiktig, gutter".

– Det hadde han helt rett i, for ladingen var kraftigere enn vi hadde trodd. Det klirret godt i rutene på Apalløkka.

– Vi havnet naturligvis hos førstelæreren,

Liker å reise. Stein er ofte på farten, her i Syden rundt 1980.

men i stedet for å skjenne på oss lurte han på hva slags batteri vi hadde brukt for å få ladingen til å gå av!

Stein var flink på barneskolen og mye av ungdomsskolen og fikk både meget og S. Men på gymnaset ble det Sinsen, selv om han er 95 prosent sikker på at han søkte Bredtvet. Aha-opplevelsen kom for fullt i 2. klasse. Da oppdaget unge Johnsen at man måtte gjøre lekser for å henge med. Han var russ i 1980.

– Men noe hadde jeg fått med meg. Læreren vår på Apalløkka kom en dag våren 1975 inn i klasserommet og fortalte at Vietnamkrigen var over. "Dette er en historisk dag, så i dag skal vi bare snakke om den", sa han. Så da vi kom til Vietnamkrigen i pensum på Sinsen oppdaget jeg at jeg kunne alt fra før!

Maste seg inn i Radio 1

Da Stein traff Hege fra Furuset flyttet han fra Ammerud og over dalen i 1984.

– Hver eneste helg fra slutten av 1983 til vi giftet oss i 1986 kjørte jeg taxi i Oslo for å betale ned på lån og spare penger til en bryllupsreise. For vi hadde bestemt at vi skulle ha seks måneders bryllupsreise i USA. Mens jeg kjørte taxi hørte jeg veldig mye på Radio 1 på natta, selv om Radio Motor da var den største nærradioen. Jeg hadde en idé om at reisen i USA kunne bli god radio hvis jeg kom med en reise-skildring en gang i uka.

– Så i 1986 tok jeg den første telefonen til Radio 1, og snakket da med programleder Bjørn Fårlund. Han trakk på det og viste til at de var nærradio for Oslo og at dette ikke var noen lokalsak. Selv om jeg påpekte at jeg var oslogutt ble det tommelen ned.

– OK, jeg ga meg ikke, så dagen etter ringte jeg redaktøren.

– "Ringte ikke du i går også? Sa vi ikke da at dette ikke var noe for oss?" svarte han.

Men da hadde de tatt det opp internt, så inspirert av det sendte Stein et brev. Det fikk han aldri svar på, noe han syntes var dårlig. Så han ringte igjen, men ble fortsatt avvist.

OK, her var det bare én ting å gjøre. Så Stein troppet opp i Radio 1s lokaler:

– Hei, jeg heter Stein Johnsen og vil snakke med redaktøren.

– Beklager, han er opptatt hele dagen.

– Ja, men jeg har god tid, jeg. Så jeg setter meg ned og venter.

Redaktøren kunne dermed ikke forlate kontoret sitt, så etter to timer ga han opp og hentet inn Stein.

– Jeg vet ikke om han var lei meg eller om han faktisk hadde tenkt over ideen min. Iallfall ble greia at jeg fikk en avtale om å levere reisereportasje en gang i uka i 26 uker, og etter det var både de og jeg fornøyd. Da jeg kom tilbake

ble jeg ansatt ganske omgående, og etter en uke var jeg programleder på lufta, forteller Stein.

Han var høyest rated de siste seks årene i Radio 1, men det hadde også sin pris. Radiorepsjonen på NRK omtaler Johnsen som "han fyren med en helvetes masse jingler". P4 likte imidlertid det de hørte. Så etter 11 år i Radio 1 begynte Stein å jobbe som vikar i P4 fram til 2004.

– Jeg var både programleder, reporter og produsent i de årene jeg var der, men jeg var aldri fast ansatt, forteller han.

Ville til TV2

For Stein ville ikke bare være på radio. Han hadde vært programleder for et reiseprogram på TV Norge tidlig på 90-tallet, men da TV2 kom på lufta var det naturligvis dit han ønsket seg. Da var det på tide å ta fram Radio 1-taktikken igjen. Denne gangen gikk det ut over programdirektør Trygve Rønningen.

– En gang i uka fikk han telefon: "Hei, Trygve, det er Stein Johnsen, har du noe jobb til meg?" Det gikk en lang periode uten noe positiv respons, men så ringte plutselig Trygve til meg.

– Hei, Stein. Har du gjort direktesendt tv før?

– Nei, bare reiseprogrammer og opptak som må redigeres.

– Jeg har to og en halv times direktesending til deg. Fikser du det?

– Ja visst!

Jobben besto i å være programleder for den norske finalen av Miss Universe. Etter det jobbet Stein i TV2 i to og et halvt år i perioden 1995-97.

De senere årene har han jobbet mest som produsent.

Han produserte blant annet fire sesonger av Big Brother, og jobbet både i Rubicon og i Nordisk Film.

Eget selskap

I 2014 etablerte Stein doGtv, et eget produksjonsselskap, sammen med Eirik Aure og Torill Skibenes Aaserud. Barndoms-kompis Dag Eriksen fra Ammerudgrenda er for øvrig styreleder i selskapet.

– Vi produserer blant annet Sinna-snekker'n, og er med Otto Robsahm ut i de aktuelle boligene en uke hver gang. Vi har også laget "Norske rotehjem" med Synnøve Skarbø for TV Norge nå i 2017, og vi har et prosjekt på TV2 og ett på TV3 på gang. Vi er tre fast ansatte i selskapet, mens resten hyres inn på prosjektbasis.

– Så jeg vil jo si at det har gått ganske bra med tanke på at jeg har drevet med radio eller tv i over 30 år uten å ha ett eneste minutt med medieutdanning. Jeg er utdannet maskiningeniør og teletekniker, humrer Stein Johnsen.

Stein Johnsen (55)

- Stein bodde i Ammerudgrenda i perioden 1970-1984 sammen med mor, far og lillebror Bjørnar
- Far Knut var leder i Alunsjø Borettslag i 1982/83
- Kjent radiostemme på Radio 1 og P4
- Har ledet programmer både på TV Norge og TV 2
- De senere årene har han jobbet mest som produsent
- Eier nå 1/3 av selskapet doGtv, som blant annet produserer Sinna-snekker'n.

Vårdugnad

De siste to årene har styret arrangert vårdugnad i borettslaget i april.

I år ble det også raket grus ut av gresset de stedene det har vært snødeponi gjennom vinteren. Som gode naboer stiller mange opp for hverandre denne dagen og hjelper til med å skape et hyggelig miljø.

Etterpå har det blitt kaffe, boller og kjeks til de fremmøtte.

Beiset selv

I 1983 ble husene i Ammerudgrenda beiset - av beboerne selv! I 1996/97 ble også husene beiset, men nå i borettslagets regi. Det samme var tilfelle i 2014/15. Høsten 1983 ble det også utført takarbeider av Fjeldhammer Bruk på ca 200 hus. Hver husstand innbetalte 18.600 kroner for utbedring av sluk, tak, gesimser og pipebeslag, og det ble gitt 15 års garanti.

Områdeplan

I februar 1984 ble det fremlagt en områdeplan for borettslaget, og det ble anslått at ca 200 av boligene kunne flytte atriumgjerdet. Det ville i tilfelle da koste beboeren 125 kroner pr kvadratmeter. (Gjerdet kan nå flyttes inntil 2,5 meter ut, og det koster drøyt 300 kr pr kvm.)

I 1984 ble det også satt opp nye postkasser og områdeskilt. Sistnevnte ble fornyet i fjor. Det første nye kabel-tv-anlegget ble bekostet i 1986. Dette ble fornyet i 2001 og nå senest oppgradert i 2013 og i 2017.

Endret skattlegging

Ved utgangen av 1992 satt borettslaget med 800.000 kroner på høyrentekonto. Det på tross av at husleia ble redusert med 15 prosent fra 1. juli 1992 som følge av skatteomleggingen. I stedet for at borettslaget ble skattlagt skulle nå den enkelte andelseier skattlegges.

Husleia holdt seg lav gjennom hele 1990-tallet, men i 2000 varslet styret at de så seg nødt til å heve leia til nivået for ti år siden. Det medførte en oppgang på 400 kroner måneden fra 1. juli 2000. Årsaken var at styret mente vedlikeholdsuppgavene i de nærmeste årene framover ville medføre utgifter på i størrelsesorden 10-12 millioner kroner.

Asbest og radon

I 1993 hadde 140 av 219 befarte hus fortsatt eternittplater montert mot atriet, mens 77 hus hadde erstattet disse med trepanel. De to siste hadde fliser. Eternittplatene i original beklædning inneholdt asbest.

Styret satte allerede i 1998 i gang de første radonmålingene i borettslaget, men det var i perioden 2010-2015 dette engasjerte spesielt. Avbøtende tiltak i husene de siste årene ser ut til å fungere.

På konsert

Selv om det fantes lokale band på Ammerud måtte vi til Kalbakken for å finne de virkelig lokale favorittene. For foruten Edda kino hadde Kalbakken også Sunwheels, ledet av Bjørn Borge, og alle var blodfan av den irske rockegruppen Thin Lizzy. Sunwheels er gjenforent de siste årene og har blant annet spilt på Granittrock. En annen lokal scene de har opptrådt på er Stovner Amfi i det første Stovnersenteret. Sunwheels var i 1982 oppvarmere der for et nytt band fra Trøndelag kalt TNT, og Per Kristian Foss (nr 75) har muligens fortsatt den avrevne gitarhalsen Ronny Le Tekrø slengte ut i salen.

Feiret 30 år

Alunsjø Borettslag droppet 25-årsjubileet og feiret i stedet et litt forsinket 30-årsjubileum i januar 1998. Omkring 200 beboere var tilstede på jubileumsmarkeringen, som foregikk på Olavsgaard hotell i Skedsmo. Ludvig Iversen (nr 108) lagde et eget jubileumshefte.

Julegrantenning

I 2014 inviterte styret til julegrantenning i gren da i forbindelse med første søndag i advent. Dette tiltaket ble svært godt mottatt, og derfor har dette nå blitt en tradisjon.

Deltakelsen har vært bra samtlige år, og det har blitt servert gløgg og pepperkaker. Nissen har naturligvis også kommet hvert år med hest og slede og hatt med seg poser til barna. Mange barn fra borettslaget har også fått seg en kjøretur i vogna til nissen, mens de voksne har kost seg rundt bålet.

Lek og spill

I februar 2014 stod petanquebanen ferdig, og den ble innviet 12. juni samme år.

Borettslaget har ordinært hatt to lekeplasser. Den ene lekeplassen måtte oppgraderes i 2008, mens den andre er på planleggingsnivå.

Barneparkhuset ved nr. 37 ble revet høsten 2014.

Sikkerhet og renovasjon

Allerede i 1995 ble det vedtatt å bytte ut søplekassene med nye dunker fra Renholdsverket, mens kompostbinger først kom på plass i 2007. Allerede i 1996 var styret i gang med utdeling av sparesduser, men vannstoppeventiler ble først montert i 2006.

Dårlige piper ga fyringsforbud i hele borettslaget i februar 2011, og pipehatter ble montert i 2011/12. Det utvendige sikringsanlegget ble oppgradert i 2012, mens Hafslund Nett begynte å bytte ut trafostasjonene i 2014. 5-årskontroll av brannslukkingsapparater ble utført i 2012 og skal gjennomføres igjen nå i 2017.

Foto: Leif Asbjørnsen

Ammerudgrenda er brukt som location for flere norske filmer, og høsten 2010 fikk atriumhusene besøk av flere «konger».

Da kongene kom til grenda

Av Truls-Jarle Hansen

I komedien "Kong Curling" er flere scener tatt opp i grenda høsten 2010, men det er nok Atle Antonsens hovedrollefigur Truls Paulsen på moped iført slåbrok tøffende oppover hovedveien vår på strekningen mellom nr 90 og nr 70 som huskes best.

Truls Paulsen er en tidligere curlingmester som etter ti års sammenbrudd må samle laget på nytt for å hjelpe sin gode venn og mentor. Filmen ble regissert av Ole Endresen og hadde premiere 23. september 2011. Våren 2012 vant den publikumsprisen under filmfestivalen Cinquest i California.

Julekongen del 1

Ikke før var de første filmfolkene ferdige, så rykket det nye inn. De første opptakene til NRKs nye julekalender "Julekongen" ble gjort i desember 2010. Premieren på NRK var imidlertid ikke før 1. desember 2012 – med 24 episoder i alt. I etterkant fikk borettslaget en hyggelig hilsen fra NRK Super der de takket for at de fikk filme og at beboerne var positive til teamets tilstedeværelse.

– Opptakene har blitt veldig fine, med fantastisk nysnø, juletrær og varm julestemning.

Vi håper dere vil følge med når serien starter, skrev prosjektleder Heidi Lundbakk til borettslaget. Serien ble godt mottatt, og gikk også som julekalender i 2015.

Serien handler om Kevin Gran, som bor sammen med sin familie i Sølvskogen. Han liker å trekke seg tilbake til en hemmelig hule i skogen, men en dag oppdager han at hulen leder inn til en annen verden med riddere. Dermed begynner et spennende liv for Kevin, som spilles av Vetle Qvenild Werring (født i 2000).

Julekongen del 2

Suksessen med julekalenderen gjorde at man besluttet å lage film av Julekongen. Filmen "Julekongen - full rustning" hadde opptak i februar 2015 og premiere tidlig i november 2015. "Full rustning" bygget videre på historien fra julekalenderen. Trollmannen Snerk slår i filmen kloa i en rustning der bare hansken mangler og overtar tronen i Ridderdalen. Dermed må julekongen Kevin igjen tre i aksjon for å ordne opp.

Det var spesielt J-feltet (A.grenda 105-121) som ble brukt under filmminnspillingen. Man filmet blant annet åpningsscenen i filmen, der folk står utenfor husene sine i Ammerudgrenda og pynter til jul. Filmteamet satte opp både jule-

Teamet bak "Julekongen" var her første gang i 2010, men likte omgivelsene så godt at de kom tilbake i 2015.

trær og annen julepynt i hagene, men ellers var det mest filming i Kevin og Mirandas hus (nr 121).

Forberedelsene startet ti dager før veien, mens selve filmingen i Ammerudgrenda foregikk tre dager i midten av februar 2015. Produksjonen av spillefilmen var et samarbeid mellom Storm Films og NRK. Skuespillerne var de samme som i julekalenderen, og regissøren var også den samme, nemlig Thale Persen.

Truls Paulsen (Atle Antonsen),
vel antrukket for en mopedtur
i grenda. Komeden "Kong Curling"
ble filmet her i 2010.
Foto: Produksjonsselskapet 4/12

Så bilde i avisen

Hun sendte også en julehilsen til borettslaget, og oppfordret naturligvis folk i borettslaget til å se sin egen grend i storformat på kino.

– Det var veldig hyggelig å få komme tilbake til Ammerud og Alunnsjø. Det er mange som forbinder Julekongen med dette borettslaget, og hvor skulle ellers familien Gran bo? Atriumhusene er som skapt for å festes på film. Det er vel også det jeg har fått flest spørsmål om i etterkant; hvor er det disse husene ligger egentlig? Og jeg vet om flere som har tatt turen til Alunnsjø Borettslag nettopp av den grunn.

– Det var da vi holdt på med å utvikle manus til julekalenderen at jeg en dag fikk se et gammelt flyfoto i avisen av atriumhusene på Ammerud. Jeg syntes husene så helt fantastiske ut, og kjørte opp neste dag for å se nærmere på dem.

– For meg personlig er oversiktsbildet av borettslaget deres selve bildet på tv-serien, derfor var gleden stor da vi fikk lov til å filme tv-serien i Alunnsjø Borettslag. Og bildene jeg hadde tatt fra min søndagstur til Ammerud var med på å inspirere forfatterne i manusarbeidet, forteller Persen.

Mannen bak elgen

Knut Steen dekorerte veggene på de fire store Ammerud-blokkene, men han er også mannen bak elgstatuen på Ammerud skole. Motivet er også brukt i korpsets fane. Steen var en meget kjent kunstner, som blant annet lagde hvalfangermonumentet i sin hjemby Sandefjord. Han var født i 1924 og døde i 2011.

De siste årene bodde han i Italia, og det var også der han lagde den omstridte statuen av kong Olav V med hevet arm. Oslo kommune ville ikke ha den, så den endte i Gulen, ytterst i Sognefjorden.

Elg i solnedgang. Knut Steens skulptur synes fortsatt, men hadde en mer sentral plass på gamle Ammerud skole (ref. bildet av korpsset).

Rock i steinbruddet

Granittrock har etablert seg som en viktig konsertarena i vårt nærområde. Den spede starten skjedde mellom høyblokkene og Alnaelva 22. september 2005 med Backstreet Girls og Street Legal som headlinere.

Siden har festivalen vært avholdt i Lillomarka Arena nedenfor Badedammen på Grorud. DumDum Boys ga festivalen det store gjennombruddet i 2006, og publikumsrekorden kom året etter da Turboneger var hovedband. Festivalen fikk Oslo bys kunstnerpris for 2009.

Dette er bandene som har toppet lista:

08.09-09.09.2006: DumDum Boys (TNT, Wig Wam)
07.09-08.09.2007: Turboneger (Bigbang, CC Cowboys)
05.09-06.09.2008: Åge Aleksandersen (Raga Rockers)
04.09-05.09.2009: Kaizers Orchestra (Satyricon, Timbuktu)
03.09-04.09.2010: Sivert Høyem (Datarock)
02.09-03.09.2011: Hellbillies (Kvelertak)
31.08-01.09.2012: Bjørn Eidsvåg (Marit Larsen, Bigbang)
30.08-31.09.2013: Karpe Diem (Datarock, Donkeyboy)
05.09-06.09.2014: DeLillos (Kvelertak var stand-in for Ulf Lundell)
11.09-12.09.2015: Madcon (Raga Rockers)
02.09-03.09.2016: Paperboys (Midnight Choir)
01.09-02.09.2017: ?

For beboerne i grenda er det gangavstand opp til høstfestivalen i det gamle steinbruddet.

I 1950 utgjorde borettslagssektoren i Oslo bare 15,9 prosent av det totale boligtilbudet. Dette vokste imidlertid til 38,6 prosent i 1970 og nær en tredobling med 44,5 prosent i 1980.

Fra pristakst til boligboble

Da beboerne flyttet inn i Alunsjø Borettslag måtte de forholde seg til en rekke prisreguleringer på boligsektoren. I dag er det meste fritt, men man må bokstavelig talt betale en høy pris. Foto: OBOS

Av Truls-Jarle Hansen

Omsetningen av selveierboliger hadde vært regulert siden 1940, men ble fritatt fra offentlig pristakst i 1969. Reguleringen i borettslag ble imidlertid beholdt for å hindre boligspekulasjon og for å kunne gi alle et boligtilbud de kunne finansiere.

Tidlig på 70-tallet ville deler av Ap totalregulere hele boligmarkedet. Det såkalte boligformidlingsutvalget foreslo i 1972 at man skulle ha obligatorisk kommunal boligformidling og offentlig forkjøpsrett for alle boliger, men dette ble avvist av regjeringen Bratteli i 1975. Borettslagsboliger var imidlertid underlagt takstplikt.

Endret multiplikator

Fra 1959 til 1975 ble pristakstene beregnet med utgangspunkt i bygge- og tomteknader på det tidspunktet borettslaget ble oppført. Takstene ble likevel hvert år oppjustert med en multiplikator, og man fikk også noe kompensert for utbedringer utover normalt vedlikehold.

Fra 1975 tok imidlertid multiplikatoren utgangspunkt i borettslagenes reelle bygge- og tomteknader på det daværende tidspunkt. Det førte til økninger i takstnivået, men systemet tok intet hensyn til leilighetenes markedsverdi.

Penger under bordet

Den ulike prisutviklingen mellom selveierboliger og borettslagsleiligheter gjorde at "penger under bordet" var et stort problem. For å prøve å begrense uvesenet vedtok Stortinget i april 1974 en innstramming i muligheten til å oppløse borettslag. Før dette vedtaket kunne lag oppløses hvis to tredjedeler av beboerne ga sin støtte på to etterfølgende generalforsamlinger med fjorten dagers mellomrom. Etter lovendringen måtte oppløsningen i tillegg godkjennes av Kommunal- og arbeidsdepartementet. Som i praksis alltid ville si nei.

Innføring av obligatorisk forkjøpsrett i 1977/78 var ikke populært, og boligpolitikk ble

etter hvert en god sak for høyresiden. Vedtaket innebar i praksis at i frittstående lag og boligaksjeselskaper ble opphevet 1. juli 1982, og fra 1. september samme år ble det innført et nytt takstsystem som knyttet takstene på borettslagsleiligheter tettere til prisutviklingen på det frie markedet.

Kraftig prisvekst

Prisregulering på boliger i frittstående lag og boligaksjeselskaper ble opphevet 1. juli 1982, og fra 1. september samme år ble det innført et nytt takstsystem som knyttet takstene på borettslagsleiligheter tettere til prisutviklingen på det frie markedet.

Men etter denne dereguleringen ble det kraftige takstøkninger i mange borettslag. Fra andre kvartal i 1981 til første kvartal i 1983 økte gjennomsnittsprisen på en fire-roms OBOS-leilighet med ca 100 prosent.

Alunsjø Borettslag vedtok i mai 1984 med stort flertall (102-24) å rive seg løs fra OBOS etter misnøye med innskuddsførhøyelser og kritikk av det håndverksmessige vedlikeholdsarbeidet. Husbankgjelda var nærmest nedbetalt, det gjenstod kun ca 24.000 kr pr hus. Debatten endte imidlertid med at Fylkesmannen sa nei, og anken til Kommunaldepartementet førte heller ikke fram.

Satt langt inne

Prisreguleringsloven for borettslagsleiligheter forsvant utover 80-tallet fra mange kommuner, men i 1986 var Oslo en av sju kommuner som fortsatt hadde loven. Da gikk imidlertid OBOS inn for en oppheving. Men ikke før 1. juni 1988 ble prisreguleringen avskaffet, og da bare for borettslagsleiligheter som var eldre enn sju år. Byggekostnadene for nye leiligheter skjøt nem-

lig i været, og dermed kunne prisforskjellene på prosjektene også bli store.

Først 20. desember 1995 fikk Oslo aksept av regjeringen for også å avvike prisregulering på borettslagsleiligheter som var under sju år gamle, og i 1999 fattet et enstemmig storting beslutning om å avvike denne paragrafen i husleiereguleringsloven. Den ble da ikke praktisert noe sted i landet lenger. Oslo, Ski og Nøtterøy var de siste stedene loven ble brukt.

Boligboble

De siste årene har boligprisene steget til vanvittige høyder. Så sent som i 1996 skrev styret i Alunsjø Borettslag i årsberetningen at hus uten kjeller går for 950.000 kr – og med kjeller for 1,2 mill. kroner. Høyeste salgssum høsten 1997 var 1,75 millioner kroner for hus med kjeller. Tar vi utgangspunkt i snittprisen pr kvadratmeter i Oslo i 2016 vil et atriumhus gå for 5,5 millioner.

Før fra desember 2015 til desember 2016 steg kvadratmeterprisen på boliger i Oslo med nesten 30 prosent til et snitt på 63.525 kr pr kvadratmeter. Spådommen for 2017 er at kvadratmeterprisen vil øke med ytterligere 16 prosent. For å prøve å stagge boligprisveksten i hovedstaden ble nye låneregler innført fra nyttår. Nå må man ha 40 prosent egenkapital for å kjøpe en bolig nummer to i Oslo.

Ap-slagger Thorbjørn Berntsen oppsummerte utviklingen ganske presist i et intervju i 2000: "Før kalte vi slike eiendomsutviklere for aksjespekulanter og bolighaier, men nå er de blitt investorer. Og mens OBOS før hjalp deg å finne en billig bolig, hjelper de deg nå med å selge den dyrest mulig."

Fra andre kvartal i 1981 til første kvartal i 1983 økte gjennomsnittsprisen på en fire-roms OBOS-leilighet med ca 100 prosent.

Politiske innslag

Grenda har vært tilholdssted for flere kjente politikere. Den mest kjente er nok Theo Koritzinsky, som var leder i SV fra 1983-87 og satt på Stortinget i perioden 1985-93.

Theo bodde i Ammerudgrenda 153 og var leder i Alunsjø Borettslag i perioden 1975-77. Han var da gift med Kari Pahle, som satt i bystyret i Oslo for SV i perioden 1981-2007 og var varaordfører under Rune Gerhardsen i perioden 1993-95. De flyttet imidlertid fra grenda rett før de politiske karrierene tok av for alvor.

Kaare Sandegren derimot flyttet inn på 60-tallet og bor fortsatt i Ammerudgrenda 41. Han var næringsbyråd i Oslo i perioden 1994-97, bystyremedlem for Ap i perioden

1995-2002 og var tidlig på 90-tallet tidvis fast medlem av Nobelkomiteen.

Kjetil Namork bodde i Ammerudgrenda 119 da han var generalsekretær i Unge Høyre i 1986-87. Han satt også i Oslo bystyre i to perioder fra 1979 til 1987. Da hadde bystyret 85 medlemmer, mens det i dag teller 59.

Sogneprest Edvard Haugland bodde i Ammerudgrenda 130 fram til midten av 80-tallet. Han endte senere som personlig sekretær for kirke- og undervisningsminister Mary Kvidal (Ap) på slutten av 80-tallet.

Grethe Fossli i Ammerudgrenda 71 satt tre perioder på Stortinget for Ap i perioden 1993-2005. Hun var da innvalgt fra Akershus. Fossli var 1. visepresident i Idrettsforbundet i perioden 1999-2004. I dag sitter hun i Grorud bydelsutvalg.

Der sitter også naboen i Ammerudgrenda 69. Maren Rismyhr er innvalgt for Rødt, og sitter også i sentralstyret i partiet.

For øvrig har vi i grenda hatt boende kandidater til storting, bystyre og bydelsutvalg fra nær sagt alle de større partiene.

Ammeruds historiske betydning i politiken kom for øvrig fram i lyset igjen for et par år siden da debatten raste om reservasjonsrett for leger. Aps senere partisekretær i Oslo, Jan Haldorsen, bodde i 4. blokk, og i hans leilighet ble det i 1969 utarbeidet et benkeforslag til landsmøtet. Pådriveren var moteskaper Fam Irvolls bestemor, Grethe. Ammerud partilag stod bak forslaget om selvbestemt abort som noe overraskende fikk flertall på Ap-landsmøtet i 1969. Først i 1978 gikk imidlertid forslaget igjennom i Stortinget med knapt flertall.

Marius Myhre har hatt ansvaret for borettslagets plener i mange år. Vi slo av en prat om grendas grønne kvaliteter.

Gressklippermannen

Av Jan Egil Nordeng

I 2010 startet Marius Myhre firmaet Uterom Entreprenør sammen med kona Lena. En av de første store kontraktene skrev de samme år med Alunsjø Borettslag. Myhre kjente likevel godt til borettslaget fra før.

– Det stemmer, sier en smilende Myhre når vi møter ham på Ammerudhjemmet til en kaffe. – Jeg jobbet en del her oppe og ble kjent med området da jeg jobbet i firmaet Asfalt og Grønt, selv om jeg ikke var hovedkontakten til borettslaget den gangen.

I 2005 jobbet han nemlig i firmaet som da hadde kontrakten med borettslaget. De holdt til mellom Kalbakken og Alnabru.

– Hvordan var det å jobbe der?

– Asfalt og Grønt var store på den tiden, og hadde mange kunder. Dessverre gikk de konkurs i 2010. Det var da jeg så muligheten til å starte for meg selv.

Største kunde

Alunsjø Borettslag er i dag Myhres største kunde på gressklipp.

– Selv om firmaet vårt startet helt på bar bakke, er vi i dag 17 mann, hvorav ni er fast ansatte, forteller Myhre.

– Hvordan er det å jobbe i Ammerudgrenda?

– Dere har mye gress! Jeg har klippet mange hundre meter gress her på Ammerud, ler han.

– Men det er veldig hyggelig. Jeg liker å slå av en prat med folk når jeg er her, og mange av de eldre som sitter på krakkene ønsker ofte å snakke litt.

Vil være fleksibel

– Er det mange som spør om mye rart?

– Det er som oftest bare hyggelig. Jeg prøver jo å være så fleksibel jeg kan, men av og til må jeg henvise til styret i borettslaget. Jeg utfører jo bare det jeg har fått beskjed om.

– Alunsjø Borettslag er en svært viktig kunde jeg gjerne vil beholde, sier Marius Myhre, som benytter anledningen til å gratulere borettslaget med 50-årsjubileet.

– Jeg hadde en episode øverst i grenda, ved nr. 2-16, hvor en beboer hadde en plante som ble ødelagt. Jeg aner ikke hvordan det skjedde, men jeg kjøpte en ny plante til beboeren, som ble veldig glad.

– Det største problemet er når vi skal klippe inntil husene med kantklipperen. Beboere har

gjærne plantet blomster slik at det er vanskelig å komme til. Ugresset vokser dessuten svært fort, slik at det mange ganger er vanskelig å se forskjell på hva som er hva. Noen synes for øvrig ugresset er pent, og vil ikke at vi skal ta det bort. Så et stengsel på en eller annen måte hadde ikke vært så dumt. Da slipper vi uhell.

Om det er katten som går tur med Bjørg Sunde, eller om hun går tur med katten, vet vi ikke. Men Sunde har alltid et smil på lur når hun går sine daglige turer i grenda.

Med katt i grenda

Av Jan Egil Nordeng

Sunde er veldig glad i atriumhus og har bodd i tre forskjellige hus de siste 10-15 årene. Nå har hun slått seg til ro i nr. 143. Vi tok en prat med henne mens vi vandret rundt i nabolaget, og spurte hvordan det er å ha katt her?

– Det er perfekt med katt i borettslaget her, sier hun. – De grønne områdene er ypperlig egnet for kjæledyrene å bevege seg rundt i. Her har de store områder å boltre seg på.

– Men det er vel noen utfordringer med kattehold også her?

– Tilsyn er viktig uansett hvor man bor. Er man uheldig og har en katt som forsvinner, er det greit med mulighetene for å henge opp plakater og etterlysningslapper i grenda. Det kan også være greit å ha «chippet» den. Da er sjansene for å få den tilbake mye større. Dessuten krever borettslaget at den er kastrert. Det er også viktig.

– Hvordan er det med faren for skader osv. i området?

– Krangel om revir oppstår jo av og til, etter som det er en del katter i borettslaget. Småsar og rifter kan være vanlig. Likevel er den største faren trafikken i Ammerudgrenda. Enkelte kjører langt over fartsgrensen. Og vi har opplevd at katter har blitt påkjørt.

– Hvordan er forholdet hund og katt her?

– De fleste hunder og katter liker ikke hverandre så lenge de ikke har vokst opp sammen. Heldigvis har de fleste hundeeierne hundene sine i bånd, men noen ganger treffer man på en løs hund. Heldigvis går det som oftest bra.

Bjørg Sunde med skogskatten Putte.

Dyrevennlig område

Alunsjø Borettslag bærer preg av å huse mange firbeinte venner. Stadig vekk møter vi beboere med ulike hundetyper langs grenda og rundt hushjørnene.

Av Jan Egil Nordeng

– Dette er et fint borettslag å ha hund i, sier Hilde Sveen. Hun bor øverst i grenda, i nr. 8, og eier hunden Kleo.

– Det er mange fine turveier i borettslaget, og veldig kort avstand til marka, noe som gir mulighet for varierte lufteturer. Husene er dessuten bygget slik at man ikke forstyrrer naboene, og de kan velge om de vil hilse på hunden eller ikke.

Å ha hund i borettslaget er i tillegg veldig sosialt, mener Hilde.

– Jeg treffer andre hundeeiere nesten hver gang jeg går tur. Det er det samme om det er tidlig eller sent, det er alltid en eller annen med hund ute. Både jeg og Kleo har blitt kjent med mange hyggelige mennesker og hunder på den måten.

– Hvordan tror du Kleo trives i omgivelsene?

– Hun stortrives. Hun har fått mange hundevenner som hun hil-

ser på når vi møter dem, selv om hun er vel så interessert i eierne og om de har en godbit på lur, smiler Hilde.

– Cleo kan også være løs ute i atriet hele sommeren og høsten. Naboene hilser på henne og vil gjerne klappe henne, forteller Hilde, som selv skaffet seg hund fordi hun vokste opp med en firbeint venn.

– Borettslaget vårt er på mange måter et ideelt sted å bo når man har hund, men uansett hvor man

Hilde Sveen med hunden Kleo.

bor må man tenke seg nøye om før man skaffer seg hund. Det er et stort ansvar, avslutter Hilde.

Atriumhusenes plassering er perfekt for dem som vil ha et aktivt friluftsliv.

Marka rett ut

Med utgangspunkt på Ammerud er det flust av muligheter for turgåere.

Lilloseter fra en uvanlig vinkel i svart/hvitt-tida. Ammerud ligger i retning flaggstanga.

Lilloseter slik vi kjenner det i dag. Dagens leietakere har drevet stedet siden 2008, de forrige flyttet inn omtrent samtidig med beboerne i grenda.

Av Truls-Jarle Hansen

Badedammen ble anlagt i 1935/36 da Steinbruvann ble drikkevannsreservoar, men i 1971 ble restriksjonene på Steinbruvann opphevet, og både Badedammen og Steinbruvann er i dag så populære badesteder at de trekker til seg folk fra store deler av Groruddalen. Noen velger også å gå inn til Romstjern på Nittedal-sida.

Lokalt på Ammerud har også Vesletjern bak Apalløkka skole fått en oppgradering de siste årene. Det har også vært snakk om å frigjøre Alnsjøen og Breisjøen til bading og fiske, men enn så lenge er de fortsatt båndlagt som reserve-drikkevannskilder.

Lilloseter

Vi har også et flott lysløypenett, og spesielt når snøen ligger er det stor trafikk fra p-plassene på Ammerud og Grorud og innover i Lillomarka. Hovedmålet for mange er Lilloseter, snaut en halv mil unna. Ikke lenge etter at folk flyttet inn i Ammerudgrenda flyttet Gudbjørg og Bjørn Rode inn på Lilloseter, og de ble der i hele 40 år. Wienerbrødene var spesialiteten til ekteparet. Høsten 2008 ble de avløst av Torgeir og Mette Soot som også utvidet matkartet med varmmat.

Linderudkollen

En annen markastue som også er populær hvis man starter fra Ammerud er Linderudkollen, ca 6 km unna. Her går det også avstikkere til Trollvann og Solemskogen. Linderudkollen er et eldorado for de lokalt hoppinteresserte med bakker opp til K70. Oddbjørn Heltne er en an-

nen markaveteran, og han har vært bestyrer på Linderudkollen siden 1987. De siste 15 årene har han drevet stedet sammen med Dorthe Nygaard.

Sinober

Vil man gå lenger nordover enn den halve mila til Lilloseter kan man gå omtrent den doble distansen inn til Sinober, der Ellen Sønsteby har drevet siden 1998. Her er det i ukedagene ellers naturbarnehage som Sønsteby startet i 2000, og som i dag har ventelister.

Omtrent halvveis mellom Lilloseter og Sinober, ikke langt fra Kjultjern, ligger Sørskogen som er åpen i helgene vinterstid. Her kan man fortsatt treffe en av Markas virkelige veteraner. Atle Sørskogen har passert 80, men serverer fortsatt nydelige wienerbrød.

Fra Badedammen på Grorud til Skytta i Nittedal går man på historisk grunn.

TV-masten på Røverkollen (400 m.o.h.) ble ferdigbygd i 1979. Betongtårnet rager 84 meter i været med en 29 meter høy mobilmast øverst.

ALUNSJØ
BORETTSLAG 50